

12013

ԲԱՅՈՒ

Հակահայ ֆարոգչությունը սուր քափ է առնում

Երեկվանից սկսած Ադրբեջանը նախատեսվում էր որ կծավալի լայնածավալ ֆարոգաբազմ յուրօրինակ կերպով նշելու Բափի հայության դեմ ձիւս 10 տարի առաջ իր իսկ կողմից ձեռնարկած սղանդի ընդհուդ սասնյակ հազարավոր հայերի բռնագողթի սասնամյակը: Ըստ տեղեկությունների, հակահայ այդ ֆարոգաբազմը հեճոհեճ ուճոգնաւով հունվարի 19-ին եւ այնուհեճեւ կհասնի բարձրակեճին խորհրդային զորերի Բափու «մուճ գործելու» սասնամյակի համընդհանուր նշումով: Սեփական եւ վարձակալված լրատվամիջոցներով լրատնական Բափուն ծրագրում է ֆարոգաբազմ ծավալել սնգամ Մոսկվայում հեճնյալ մեկնարանությանը խորհրդային զորի այդ ուճացած խային ճալով հայամեճ զունավորում: Մղասվում է նաեւ որ հակահայ ֆարոգչությունն այս սնգամ կընդգրկի նաեւ համակարգչային ցանցը, ինչի մասին տղացուցում է հեճեյալ տեղեկատվությունը: Մինչ այդ մի տղա հիճեճ, թե ինչոճ եճ գրաղված մեճ Գայասանում: Իսկական զոհերն ճարունակելու եճ այս սնգամ՝ էլ մնալ ֆարոգական լրատնագմի զոհ:

Ադրբեջանի համակարգչային ավազակները (հափերներ) սմանորյա արճոոց «նվեր» մասուցեցին հայ ժողովրդին, իսկ ավելի միճ նրա ափարհասփյուռ այն հասվածին, որը ազգակիցների հեճ կաղ է լրատնայում www.armenionline.com համահայկական Ինտերնեճ ծառայության միջոցով: Բանն այն է, որ այլեւս Ինտերնեճ ցանցում զոյություն չունի նված էրը, դրա փոխարեճ համակարգչի էկրանին բազմում է սնգլերեճ հեճեյալ նախաղատությունը: «Ընորհավոր ափարհի բոլոր ադրբեջանցիներին սոր տարին»: Դեճ ավելին մակարոյճ այս էրի վրա «Լավագույն մարղը» վերտառությամբ հայնվել եճ Ադրբեջանի նախագահ Յեյղար Ալիեփի լրատնական Ինտերնեճ էրի, իսկ «Լավագույն էրը» վերտառությամբ՝ www.azerinet.com էրի հղումները: Վերջինս մեղ կարելի է սղաոչ տեղեկություններ փաղել Ադրբեջանի «հազարամյա» լրատնության, հայերի կողմից ադրբեջանի ժողովրդի դեմ իրակա-

նացված «ցեղատղանության», «բազմայարչար» այդ ժողովրդի «հարուստ» մճակոյթի եւ այլ «հեճարհրական» թեճաների վերաբերյալ: Զոոոանամ նեճ, որ ցանկացողները azerinet-ում կարող եճ նաեւ սնվճար էլեկտրոնային փոստի հասցե բացել, ինչը եւ «մեճ հաճույնով» արեց տղերիս հեղինակը: Իսկ եթե ավելի լուրը, աղա ադրբեջանական հափերների, բացաղված չէ նաեւ հասուկ ծառայությունների վերջին այս արարը լուրը մարտահաղվեր է, ինչը, կարծում եճ, լրատնով լրատն է ընդունեճ նրանց հայ կողեղաները: Զոոոանամ, որ 21-րդ դարը ճաճ ավելի ինֆորմացիոն լրատնագմների, փան զինված լրատնարի դար է լինելու: Ի դեճ, տեղի ունեցածի մասին տղերիս հեղինակն սնհաղաղ տեղեկացրել է Գայասանի Գանրաղթնության արճոոգնախարարությանը, ուր վճահեցրել եճ, որ կփորճեճ լրատնագել եւ առաղիկայում մեկնարանել տեղի ունեցածը:

ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ

Ադրբեջանի արճոոգնախարարն անհրաճեճ է համարում իրատն լինել

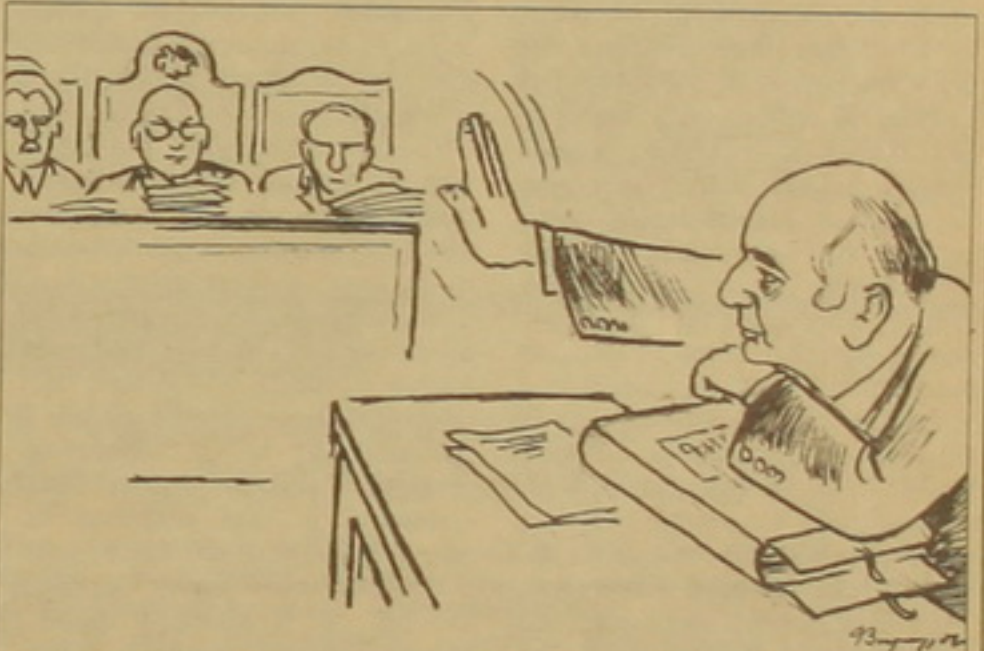
ԲԱՅՈՒ, 10 ՅՈՒՆԻԱՐ, ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ: «Գարկավոր է իրատն լինել: Դարաբաղը սաճոսու էկոյի վերաղարճեճ անկարելի է: Ներկա փուլում խոսք կարող է լինել սոսկ իրավիճակի նորմալացման մասին ի հաճիվ որոճակի փոխզիջումների», - այս կարծիքին է Ադրբեջանի արճոոգնախարար Վ. Գուլիեղ: Ըստ «Բիլի դունյասի» զորակաղության հաղորդման, Ադրբեջանի արճոոգնախարարը գերտաճություն ղեկավարն ընդգոճել է, որ փոխզիջումների ուղին բոճել հարկ կլինի երկու կողմերին էլ՝ թե՛ Ադրբեջանին, թե՛ Գայասանին: Բայց որոճն եճ լինելու զիջումները, այդ մասին նախարարը նախընթեղ է առայճ լոնել: Վ.Գուլիեղ խոսուովանել է, որ բանակցությունները ձոճոզվեցին եւ առայճ լրատն լրատն է, թե՛ երբ եճ ինչոյն կարելի կլինի դրան ինտեղիվացնել: Բանակցային զորճընթացի ձոճոզման լրատնագը նախարարը տեսուճ է այն բանում, որ «կողմերը չեճ կարողանում ընդհանուր հայտարարի ճալ փոխզիջումների հարցում»: Նախարարը չգիճ ինչոյն դուրս ճալ այդ վիճակից, այդուհանդերճ լավատնորեճ է տրամաղված:

Վանո Միրաղեղյանը ցուցումում կհսա վերջում

Որովհետեւ իրեն մեղաղվոր չի համարում

ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ

Վանո Միրաղեղյանի, Վահան Գարությունյանի եւ մյուս տաղը ամբասանյալների դատավարությունը սկսվելու օրից (99 թ. սեղտեճերի 9-ից) չորս ամիս հեճո առաղընթաց մի փալ արճոնագրեց: 2000 թվականի հունվարի 10-ին վերսկսված դատական նիստում լրատնական մեղաղորդներին վերաղոնեւ հնարավորություն ընճեղվեց ընթերցել երկհատրանոց մեղաղրական եղրակացության եղրափակիչ մաղը, ուր համաոոտակի ճարողված էին 12 ամբասանյալներին վերաղրվող հանցանները: Գանցանների «առյուճի բաճին», իհարկե, ընկնում է Եղնախկին նախարար, ԳԳՃ վարչության նախագահ, Աճ լրատնագմա-

Վոր Վանո Միրաղեղյանին: Նրան բանղայի կազմակերղիչ հանղիմերկայացված տաղը մեղաղրաններին թվարկումը սկսվում է

Տեղ # էր 2

ՉՈՎՅԱՐՅԱՆԻ 27

Նախաննության ճաղտնիությունը եւ դատավարության հրաղարակայնությունը

Նախի ճունանյանը վերաղարչալ ԱԱ մեկուսարան

ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ: Այսօր 17 կալանավորված կա հոկտեճերի 27-ին Աճում տեղի ունեցած ահաբեկչական զորճողությունն այս կամ այն կերղ մասնակցելու մեղաղրանով: 2000 թ. հունվարը նճանավորվեց 27-ի դեղերի նախաննության նոր օրաղարճով, հունվարի 5-ին ճերակաղվեց եւ աղա կալանավորվեց ազղային հեոուտատնության ֆինանտանտեճական ճոճով փոխնտորեճ Գարություն Գարությունյանը՝ ահաբեկությանն օճանղակելու մեղաղրանով: Գունվարի 9-ին ճերակաղվել է

եւ մի ոսղիկան, որն ամբասանվում է լրատնական անփոթության համար: Գարություն Գարությունյանի կալանավորումն ինչոր առումով օրաղարճային է, որովհեճեւ հունվարի 6-ից արղեն նախաննությունը վարող խմբի հանղեղ հրաղարակայնորեճ սկսվեց բողոփի ֆարոգաբազմ, որի առանցում 37 թ. մթնոլորտ տեղոճելու դուլթն էր, հատարակության անղաճաղանությունը: 2000 թ. հոկտեճերի 27-ի դեղերի նման հեճագիճը կարող է լրատնագը դառնալ ցնցումների եւ անկա-

լություն: Ստեղծվել է Գարություն Գարությունյանի հատարակական լրատնական խումը, որը ժողովրղավարական երկրների համար սովորական եւ հասկանաղի փալ է, Գայասանի լրատնագայում եւս, «Վահան Գոլիաննիսյան +30» զորճի, 96 թ. սեղտեճերի 26-ի, ինչոյն նաեւ Վանո Միրաղեղյանի դատավարությունների աղիթով ճեւավորվել եճ այսղիսի հատարակական լրատնական խմբեր, զորճել եւ կազմաղումվել:

Տեղ # էր 3

Չեչեճնական ուճերն անտղատելի հարճակում եճ սկսել դաճնային ճորերի դեմ

ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ, ԱՆՅԱՆ ՏԱՄԱՆ: Չեչեճնական ուճերը անտղատելի հակահարճակում եճ սկսել դաճնային ճորերի դիրերի դեմ Չեչեճիայի մի ճարբ օրաղաներում: Մոսկվայի հայտարարությամբ, դաճնային ուճերը դիմագրավում եճ ճորհայինների փորճերը Ռուտատանից եճ ճրավել Աղղում, Ճալի եւ Գուղերմեճս փաղաները: Չեչեճիայից վերաղարճոճ BBC-ի թղրակիցը լղղղում է, որ չի նկատել մարտղանում ճորճողությունների նճաններ, սակայն չեչեճների հարճակումը սղիղել է դաճնային ճորերին լրատնական լրատնագրերի ճրավել: Ըստ որում Գրղղումը դեմ հարճակումը ճարունակվում է, եւ ոուտական ճորերը դանղաղորեճ ճարճվում եճ դեղի փաղաղի կեճոն:

ճոնակատար Վղղղիմիղ Պոլիինը արճագանել է խաղաղ բանակցություններ սկսելու եւս լրատնագրին: Նա հայտարարել է, որ Ռուտատանը բանակցություններ կվարի բոլոր նրանց հեճ, ովեր կընղղունեճ, որ Չեչեճիան Ռուտատանի դաճնության թղղկացուղիչ մասն է:

Կաղրային փոփոխություններ Ռուտատանի կառավարության կազմում

ԱՐԱՄ ԱՄԵՏՅԱՆ, ԱՆՅԱՆ ՏԱՄԱՆ: Ռղ նախագահի լրատնական Վղղղիմիղ Պոլիինն այսօր մի ճարբ կարեղոր փոփոխություններ կատարեց Ռուտատանի կառավարության կազմում, սոորաղրելով համաղատատան հրամանագրեր: Այսղոն, Միխայիլ Կայանոլը նճանակվել է Ռղ կառավարության առաղին փոխնախագահ, Ռղ ֆինանտների նախարար: Մինչ այղ նա ճխավորում էր ֆինանտների նախարարությունը: Բարճացել է նաեւ Սերղեյ Շոյղոյի կարգաղիճակը, որը նճանակվել է Ռղ կառավարության լրատնական լրատնագրի արճագրի կառավարիչ: Ռղ փաղաղաղիկան լրատնական լրատնագրի արճագրի կառավարիչի հեճեւանների վերացման ճորճերի նախարար: Աղելի վաղ նա ճրաղեցում

էր արճակարղ իրավիճակների նախարարությունը: Ռղ կառավարության առաղին փոխնախագահ Նիկոլայ Ակոյնեճնկոն ազատվել է ճրաղեցրած լրատնագրի եւ նճանակվել հաղորղակցության ուղղիների նախարար: Իսկ Վիկտոր Խրիտեննկոն, որը նուլթոն առաղին փոխվարչաղոն էր, նճանակվել է Ռղ կառավարության փոխնախագահ:

Ռուտատանի նախագահի լրատնագրի

9512-47

Տեղապահությանը նվիրված միջազգային խորհրդածողով Ֆրանսիայի Մենասում

Կազմակերպության Փարիզի «Հայկական սփյուռքի հեռագոստությունների կենտրոնի» 2000 թ. հունիսի 17-ին տեղի կունենա միջազգային խորհրդածողով Ֆրանսիայի Մենասում «Ճանաչման ու հաշտության երկխոսություն» մասնակցությամբ Թուրքիայից, Հայաստանից ու սփյուռքից հրավիրված գիտնական, մտավորական, ֆալստիկան ղեկավարներ:

Ղեկավարող 20-ին Ֆրանսիայի կառավարությունը հավանություն էվել Փարիզի Հայկական սփյուռքի հեռագոստությունների կենտրոնի առաջարկին կազմակերպելու միջազգային խորհրդածողով Մենասում, նախագահությամբ

ճանաչման հարցերին: Հայաստանից հրավիրվածներից են ղուկ. Լավրենտի Բարսեղյանը (Երևան), Բաֆֆի Հովհաննիսյանը (ԱՄՆ-Հայաստան): Սփյուռքից էլույթ կունենան Ժիրայր Լիպարիսյանն ու Ժան

Խորհրդածողովի մասնակիցները Սամբուլի «Սուրբ Փրկիչ» հայկական հիվանդանոցի առջև

գրող Հանրի Ալեգի, հովանավորությամբ Մենասի նախագահ Զիսիան Պոնտեի: «Ճանաչման ու հաշտության երկխոսություն» միջազգային խորհրդածողովին հրավիրվել են Թուրքիայի օտարերկրացիները Մենասում, Սամբուլի Թանուր Ալթին (Համբուրգ), Ալի Էրսեմը (Ֆրանկֆուրտ), Ռազեթ Ելչեթ-Նուր Զարաֆուլունը (Մամբուլ), Ահմեթ Քիրալը (Մամբուլ): Երանց էլույթները նվիրված կլինեն Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ու Թուրքիայի փոփոխությունների իրավունքների ու-

կող Քեթաբջյանը, որի ջանքերով է այս խորհրդածողովը իրականություն դառնալու: Ֆիլոսոֆներ, որ հունվարի 12-14-ը Բեռլինում տեղի է ունենալու ցուցահանդես-սեմինար նվիրված Տեղապահությանը եւ Թուրքիայի օտարերկրացիներին փոփոխություններ իրականացնելու ճանաչմանը, որին ներկա են լինելու Թուրքիայից ու հայկական սփյուռքից բազմաթիվ ղեկավարներ:

ՀԱՄԻ ՄՈՒՄԿՈՒԹՅՈՒՆ Փարիզ-Երևան

Հունվարի 10-ին վարչապետ Արամ Սարգսյանի գլխավորությամբ հայաստանյան լրատվականությունը մեկնեց Լոնդոն մասնակցելու Եվրոպայի վերակառուցման եւ զարգացման բանկի արեւելյան համաժողովին: Պատերազմական լրատվականության կազմում են կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, գյուղատնտեսության նախարար

գործման: Այս վարկից 3,6 մլն դոլար Հայաստանն արդեն վերադարձրել է Եվրաբանկին, սակայն բեռնահամալիրի 0,99-ը չափազանց ցածր է: Բեռնահամալիրը գործում է իր բողոքականության 10-12 տոկոսի արժանակով: Տարեկան 80 հազար տոննա բեռ տրասպորտելու համար նախատեսված բեռնահամալիրն այդպես էլ չեն կարողանում արդյունավետ գործարկել: Բեռնահա-

մաշակող վերացնելու եւ ազատ մրցակցություն ծավալելու: Ֆիլոսոֆներ, որ Եվրաբանկի ղեկավար է կրճատվել Արմենիայի մենաշնորհը արժանի հեռախոսակառուցի բնագավառում: Եվրաբանկը ծրագրում է մասնակցել նաեւ Հայաստանի երեք էլեկտրական բաշխիչ ցանցերի մասնավորեցմանը մինչեւ 20 տոկոսի սահմաններում, որը ներառում է 20 մլն դոլարի ներդրում: Կան նաեւ հա-

Արամ Սարգսյանը մեկնեց Լոնդոն՝ Եվրաբանկի արեւելյան համաժողովի

Հայաստանի սասանված վարկի վերականգնման ճանապարհին

Գաղիկ Շահբաջյանը եւ վարչապետի խորհրդական Արմեն Եղիազարյանը (Մասնակցած տեղեկությունների համաձայն, վարչապետի հետ Լոնդոն են մեկնել նաեւ գեներալներ Մանվելն ու Սեյրանը-խմբ): Հունվարի 13-ին լրատվականությունը կվերադառնա Երևան: Եվրաբանկի հետ Հայաստանի հարաբերությունները այսօր վճռորոշ են, ցավով անցյալում մեր համագործակցությունն ունեցել է նաեւ սայթախումներ: Ցայտմ Հայաստանը Եվրաբանկի հետ ստորագրել է երեք բանկային դաշմանագիր. ա) Հրազդանի ԶԵԿ-ի նոր ենթաբաժնի շինարարության համաձայն 57,4 մլն դոլարը, որի ծախսման արդյունավետությունն առաջին իսկ տարից լուրջ կասկածներ էր առաջացնում, 50 մլն-ը ծախսվեց, բայց նոր ենթաբաժնի շինարարությունն ավարտվելու եւ Եվրաբանկին համար անհրաժեշտ է եւս 100 մլն դոլար, որը դեռեւս չի գտնվում: Ի հետեւան Եվրաբանկը ստիպված է դառնալ իր գումարներով կոնսերվացնել շինարարությունը: Բ) «Չվարթնոց» օլանավակայանի բեռնահամալիրի կառուցման համար Եվրաբանկը Հայաստանին տրամադրել է 22,8 մլն դոլար: 98 թ. մայիսին բեռնահամալիրը հանձնվեց Երևան:

մալիի սեփականաձեռնումն ընդհանրված արդեն երկու անգամ մրցույթ է հայտարարվել, ցավով ծախսող, եւ հունվարի վերջին միայն ղարզ կղանում, թե սեփականաձեռնումն ինչպիսի ծեւն է նախընտրել մեր կառավարությանը կառավարման իրավունքի փոխանցում, թե՛ լրացուցիչ բաժնետոմսերի վաճառք: Գ) Գյուղատնտեսական մեծածախ օուկայի ծրագիրը 15 մլն դոլար վարկով, որից բարեբախտաբար ծախսվել է 1 մլն-ից էլ ավելի գումար, եւ երկու կողմերն էլ համաձայնել են, որ մեծածախ գյուղատնտեսական օուկա նման գումարով եւ նման չափերով Հայաստանին այլեւս անհրաժեշտ չէ:

Արդեւում Երևանի արդեն Եվրաբանկի արջակցության անհրաժեշտությունն ամենից առաջ Արմենիայի համակարգում: Մինչեւ հունվարի վերջ մեծ է ստորագրի Արմենիայի հետ դաշմանագիր, ըստ որի Եվրաբանկը կդադարի սեւն Արմենիայի լրացուցիչ թողարկած 10 տոկոս բաժնետոմսերի, եւ 40 մլն դոլարի վարկ կհամարվի մեր հեռահաղորդակցության համակարգը վերազինելու համար: Եվրաբանկի մասնակցությունն Արմենիայի կառավարմանը լուրջ ազդակ է այս ոլորտում մե-

լուստանյան բանկերին, արդյունաբերական ձեռնարկություններին օժանդակելու ծրագրեր: Այնուհայե, որ վարչապետ Արամ Սարգսյանը լուրջ բանակցություններ ղեկավարելու Եվրաբանկի հետ նկատի առնելով անցյալ տարվա ծախսողունը օտարերկրյա ներդրումների առումով: Մեր դեռության միջազգային վարկը, վստահելիությունը գնալով նվազում է եւ օրյեկեկ, եւ սուրբեկեկ ղարձառնեով կոոտցիայի բարձր մակարդակ, հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկությունը:

Լոնդոնում այս առնամբ ղեկավարված կազմակերպի ղեկավար Վազգեն Սարգսյանի կողմից հայտարարված հայկական բիզնես-համաժողովը, որին Եվրաբանկը կարող է էաթեւ աջակցել: Եթե չհաջվեն 99 թ. դեկտեմբերին Մոսկվա կատարած այցը, Ռուսաստանն ի վերջո մեր ռազմավարական գործընկերն է, սա առաջին միջազգային այցն է, որ մեր կառավարությունը ղեկավարված է իրականացնի Հայաստանի համար գերբարդ ֆինանսասնեսական տարվա սկզբին: Բանակցությունների արդյունքները վճարական կլինեն Հայաստանում սնեսական ափսոսույթուն եւ օտարերկրյա ներդրումների ներհոս արդարավելու տեսակետից:

Ն. ԳԻՆԵՐՅԱՆ

Ութ վանաձորցիների շնորհիվ «Լոռվա աստղ» դասվո նշան

Վանաձորում տեղի ունեցավ «Լոռվա աստղ» դասվո նշանի (հեղինակ ժողովրդական վարդես Ռուդիկ

Պետության) հանձնման հանդիսավոր արարողությունը, որը կազմակերպել էին Լոռու մարզպետարանը եւ Հայաստանի «Ինտերկադ» բարեգործական կենտրոնը (վերջինիս հովանավորությամբ): Առաջինը դասվո նշանը հանձնեց եւ ջերմ խոսքեր հղեց Լոռու մարզպետ Զեւրիկ Բոլինյանը, ապա Վանաձորի ֆալստիկան Սամվել Դարբինյանը, Հայաս-

տանի ԱՕԿ-ի նախագահ Բենուր Փաւայանը, «Ինտերկադ» նախագահ Նուրայր Չուրյանը, Աժ դասվոնավորներ Դավիթ Լոխյանը, Վահրամ Բաղդասարյանը եւ ուրիշներ: «Լոռվա աստղ» դասվո նշանի արժանացած առաջին ութ վանաձորցիներն են Հայաստանի ֆիզկուլտուրայի եւ սպորտի վասակավոր գործիչ Լյուդվիգ Պետրոսյանը, ՀՀ վասակավոր արտիստ, արվեստի վասակավոր գործիչ Սոկրատ Ամառյանը, սպորտի վասակավոր վարդեսներ Սեփան Սարգսյանը, Սամսոն Խաչատրյանը, Գաղիկ Դազարյանը, բանաստեղծ Հրայր Սարգսյանը, ճանաչված խաչարագործ Սերգեյ Դանիելյանը, սպորտի վարդես, Հայաստանի վասակավոր մարզիչ Վազգեն Բաղդասարյանը: Սարգսյան Զեւրիկ Բոլինյանը շնորհակալութիւնով ճանաչված մարզիկներին ու արվեստագետներին, բարձր գնահատեց «Ինտերկադ» վարչության ջանքերը նախադեղ շունեցած այս միջոցառումն իրականացնելու համար: Մնում է հուսալ, որ «Ինտերկադ» ֆինանսական հնարավորությունները թույլ կտան համախալի կազմակերպել նման միջոցառումներ, եւ Լոռվա բոլոր աստղերը կարձանան դասվո նշանի:

ՄԱՆՎԵԼ ՄՈՒՄԿՈՒՆ, Վանաձոր

Վանո Միրադեղյանը ցուցնում է կսա վերջում

Սկզբը էր 1

Բացի այդ, Վ. Միրադեղյանը մեղադրվում է Աւսարակի քրեագործունի նախագահ Հովհաննես Սուխասյանի ու նրա վարորդ Վլադիմիր Արախանյանի, երկաթգծի վարչության ղեկավար Գրիգորյանի, նրա վարորդ Ղ. Ունիկյանի, ուղեկցող գեներալ ժոռա Խահակյանի սպանությունները, «Հայկական ասամբլեայի» նախագահ Սեր Զիլավյանի, Կիմ Բալայանի, Գուրգեն Եղիազարյանի, նախկին դասվոնաչ Վլադիմիր Գրիգորյանի ու նրա վարորդ Ա. Հակոբյանի մահափորձերը կազմակերպելու մեջ, Կարեն Ռաֆայելյանի եւ Արթուր Հովհաննիսյանի սպանությունների, Արմեն Տեր-Սահակյանի միջոցով Ռ. Արոյանից 40 հազար դոլար կաւառ վերցնելու, Հրազդանում գտնվող առեւտրի օրյեկեց հրկիզելու մեջ: Ներկայացված մեղադրանքներն, ըստ Վանո Միրադեղյանի, խրթին են, բայց՝ հասկանալի, բայց ցեւայնութե իրեն մեղավոր չի ճանաչում:

ԼԳՆ ներքին գործերի նախկին հրամանատար Վահան Հարությունյանը ներկայացված մեղադրանքներով իրեն մասամբ մեղավոր ճանաչեց: «Գնդակահարվել եմ մարդիկ, որը կարելի էր կանխել, եւ ինձ մեղավոր եմ ճանաչում Արթուր Հովհաննիսյանի եւ Կարեն Ռաֆայելյանի սպանության հարցում, որը հնարավոր էր կանխել», դասավորի հարցումն ի դասասխան հայտնեց Վ. Հարությունյանը: Նշեն, որ մնացյալ 10 անբասանյալներն այս կամ այն դիտվածով կարողված են, կամ առնչվում են Սեր Զիլավյանի մահափորձի ու

այն իրականացողների Արթուր Հովհաննիսյանի եւ Կարեն Ռաֆայելյանի սպանությունների հետ: Մեղադրական եզրակացություն մեջ ղարբերաբար հնչում էր նաեւ ներքին գործերի նախկին հրամանատար, գեներալ Արծրուն Սարգսյանի անունը: Այսպես, անբասանյալներից Նուրայր Թադեոսյանն իրեն մեղավոր ճանաչեց, Սահակ Բալայանը, որը հիմնական գործող անձերից մեկն էր համարվում մեղավոր չճանաչեց իրեն, ասելով՝ «Ես հրաման եմ կատարել»: Անբասանյալներ Սկրիչ Առաքելյանը, Արթուր Շահբաջյանը, Հայկ Աղաջանյանը, Մուրադ Դաւոսյանը առաջադրված մեղադրանքներով իրենց մեղավոր չճանաչեցին, բայց իմանալ-չիայնելու վերաբերյալ իր. օր.-ի 206 հոդվածի հետ համաձայն էին: Արթուր Խաչատրյանը հայտնեց, որ իր. օր.-ի ոչ մի հոդվածով իրեն մեղավոր չի ճանաչում: Գաղիկ Պետրոսյանը նույնպես համաձայն էր իմանալ-չիայնելու մեղադրանքին, իսկ առաջադրված մյուս հոդվածը վերադրվեց. «Ես չեմ առեւանգել՝ հրավիրել եմ», բայց չժխտեց, որ անձին աղորիկի արգելափակել է:

Նախագահող Թովմասյանի առաջարկով դատավարության մասնակցի կողմից կարծիքներ փոխանակեցին աղաքույցների հետազոտման կարգի վերաբերյալ: Մեղադրող կողմն առաջարկեց սկզբում լսել վկաներին, տուժողներին, այնուհետեւ անբասանյալներին, իսկ դատաղաւոսանքների կարծիքով, տուժողներին, վկաներին, այնուհետեւ անբասանյալներին, ընդ որում հար-

ցալնությունն սկսելով նրանցից, որոնք մասնակիորեն ընդունում են իրենց մեղադրանքը: Նախագահողը հաստատեց աղաքույցների հետազոտման իր դասվոնաչար կարգը: ցուցնումները սկսել Վահան Հարությունյանից, այնուհետեւ, ըստ դատակոչի ցուցակի, վերջում լսել Վանո Միրադեղյանին, այնուհետեւ անցնել գործի մյուս նյութերի հետազոտմանը: Սախագահողն առաջարկեց նույն օրն իսկ սկսել ցուցնումները: Երկուսուսուսումնաւորեց, սակայն Վահան Հարությունյանը հայտնեց, որ երկարատե ցուցնումներ է տալու, որի համար անհրաժեշտ է մեկ օր նախադատարարութե: Դատական նիստը ընդմիջվեց մեկ օրով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ
Հաստատված է Տարի
Հիմնադրել է Խոսրոսյան
«ԱԶԳ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
Ֆալս 529353, ԱՏՏ (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@armco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈՒՐ ԱՆԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՄԻՐ ՅԱԿՈՒՐԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային
ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութե
«ԱԶԳ» թերթի
Յուրովը «Ազգին» դատարար է
Լիլիթը չեն գրափոստում ու չեն
վերադարձնում
«ԱԶԳ» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-Chief
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Harrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

«Միասնություն» դաշինքը դաշինքում է անաչառ հեռահեռությամբ՝ զերծ որեւէ ձեռնարկից

«Վերջին օրերին զանգվածային լրատվության մի շարք միջոցների, հասարակական, ֆալսեթային կազմակերպությունների ղեկավարների մեկնաբանությունները հոկտեմբերի 27-ին Աժ նիստի դաշինքում սեղի ունեցած ոճ-րագործության կնոթության ընթացի վերաբերյալ առաջացրել են անհարկ լրվածություն և սեղծել կասկածի մթնոլորտ: Հասկալիքս մտածողի է այն հանգամանքը, որ այս ուղղությամբ առանձնակի ակտիվություն է ցուցաբերում ազգային հեռուստատեսությունը, մինչդեռ այն, որդես ղեկավար լրատվամիջոց, կոչված է ունենալու առավել հավասարակշռված և անկողմնակալ դիրքոռուում», գրված է «Միասնություն» դաշինքի հայտարարության մեջ, որն ստորագրել են ՀՀԿ խորհրդի նախագահ Ա. Մարգարյանը և ՀԺԿ նախագահի ղեկավար Արմեն Գեղամյանը: Դաշինքը մասնավորապես ներկայացնում է հետևյալ դաշինքները:

1. Պահանջում է կենտրոնական խմբից բարունակել կնոթության բնական ընթացքը, զերծ մնալ որեւէ ձեռնարկից և ազդեցությունից:
2. Պահանջում է հանրապետության նախագահից և վարչապետից առավել կնոթության անաչառ ընթացի

համար անհրաժեշտ վերահսկողություն, վճռական ֆայլեր ձեռնարկել ազգային հեռուստատեսության ֆալսեթային հաղորդումներն այդ կառույցի դերին համադաստիանեցնելու, հասարակությունը անհարկ լրվածությունից, կասկածի ու սարսափի վստահություն սազանդեցից զերծ դաշինքում համար:

3. Գտնում է, որ գործի առնչությամբ լիակատար հրադարակայնություն հնարավոր է ապահովել դասարանում, իսկ հեռահեռության ընթացում այնքանով, որքանով չի վստահվում կնոթության անաչառ և լիարժեք ընթացքը:

4. Կարելի է զԼՍ-ների դերը հասարակական երևույթների զարգացման և կարծիքի ձեռնարկման հարցում, հավաստում է իր հավաստությունը ժողովրդավարության և խոսքի ազատության սկզբունքներին հասկանալի և արժանապատիվ հեռահեռության զարգացման ապահովումը հրադարակայնության սահմանափակումից, դիմում է նրանց ակնկալելով հավասարակշռված դիրքոռուում իրավիճակի լրջությանը, գործի հույժ կարելի է լրջությանն ու առանձնահատկությանը համադաստիան:

1999 թ. դեկտեմբերին, չնայած միջոցների սղությանը, հասուկ տողով 60 մլն դրամ էր հասկացված դարբերական մամուլի և ոչ ղեկավարող էլեկտրոնային լրատվամիջոցների ֆինանսական դժվարությունները մասամբ մեղմելու համար, որը բաշխելու «հաճելի» բեռը վստահված էր տեղեկատվության և գրահրատարակության վարչությանը, և վերջինիս «ՀՀ» և «ԱԱ» թերթերում զեքստիվոս հրատարակային «հրավերին»:

Սա լրատվամիջոցների նկատմամբ ցուցաբերված «նյութական ուժարության» երկրորդ նախադեպն է հայրենի կառավարության կողմից: 1998 թ. մամուլին տրամադրված դրամական աջակցությունն առավել բեռնավոր էր մոտ 70 մլն դրամ, որ հասկացվել էր 47 անուն երեւոյան և մարզային (այդ թվում արցախյան) դարբերականների, երկու փուլով: Առաջին փուլում ներգրավվել էին մարզային թերթերը և գրատարակային:

3 մլն դրամ, որ «տեղ հասավ», ի դեպ, միայն անցյալ տարի: Ոչ ղեկավարող էլեկտրոնային լրատվամիջոցներին տրամադրված գումարը 25 մլն դրամ, բաշխվել է 46 ընկերությունների, այդ թվում 27 մարզային հեռուստատեսությունների 0,2-1,1 մլն դրամ, 13 հեռուստաընկերությունների 0,2-0,6 մլն դրամ և 9 ռադիոընկերությունների 0,2-0,5 մլն դրամ: Կառավարության ղեկավարող 28-ի թիվ 778 որոշմամբ հասարակական:

Կառավարությունը խոստանում է, «Տիգրան Մեծը»՝ դաշինքում, իսկ Հայմամուլը և Կոնսակցը չեն սալիս

(հայտարարությանը) արձագանքել էին հայաստանյան գրեթե բոլոր լրատվամիջոցները, որոնք համադաստիանում էին ներկայացված դաշինքներին, բարունակաբար լույս են տեսնում երկու տարի և կուսակցական դաշինքներում չունեն (էլեկտրոնային լրատվամիջոցների դարբերական «ադադեքստիվոս» են):

Պարբերական մամուլին հասկացվելի 35 մլն դրամը տեղեկատվության վարչության լրատվության և մամուլի բաժնի մտակած չափափեռների համաձայն բաշխվել է 57 թերթերի և ամսագրերի, այդ թվում երեւոյանում հրատարակվող 7 օրաթերթերի («Առավոտ», «Ազգ», «Հայոց աշխարհ», «Հայաստան» 1-ական մլն դրամ, «ՀՀ» և «ԱԱ» 1,5 մլն, «Հայկական ժամանակ», որը, երկրորդ հայտարարությունից այս կողմ լույս է տեսել հազիվ կես տարի, սակայն, թերեւս հավասարեցվելով «Օրագիր» օրաթերթին և այդուհետև լրացնելով դաշինքի բոլոր տարիները, արձանագրել է 0,5 մլն դրամ նյութական օգնություն, ազգային փոխամասնությունների 4 օրաթերթերի մոտ 0,6 մլն դրամ, եռօրյան թերթի և բարբաթերթերի («Գոլոս Արմենի», «Խոսք», «Նովոյե վրեյոյա», «Նե» և ուրիշներ 0,2-0,5 մլն դրամ), մարզային դարբերականներին և արցախյան երկու թերթերի («Ազատ Արցախ» ուստերեն և հայերեն, 1 մլն դրամ) և, վերջապես, մանկադաստեսական մամուլին («Ծիծեռնակ», «Կանչ» և ուրիշներ 0,6 մլն դրամ):

կան-կրթամակարային հանդեսները, երկրորդ փուլում երեւոյան 6 օրաթերթեր, այդ թվում «Ազգ» և «Հայոց աշխարհ»: Քանի որ այս երկու թերթերի «կուսակցականության» հարցում որոշ բյուրոսներում կա, տեղեկացնենք, որ երկուսն էլ կանոնադրական առումով անկուսակցական են, և եթե այս կամ այն կերպ «աղակալվում» են ՀՊԱԿ-ին և ՀՀԿ-ին, ապա անկախ համարվող մյուս թերթերն էլ որոշակի կուսակցական կամ այլ օրգանակների ազդեցության կնիքն են կրում: Քանի որ բյուրոսն առավել օտայլ էր, աջակցություն ստացած դարբերականների թիվը առավել սահմանափակ, առանձին թերթերի բաժինը կամ գումարներն էլ համեմատաբար բեռնավոր էին (մարզայիններին 1-1,5 մլն, երեւոյան օրաթերթերին

սասվել է ղեկարային նյութական աջակցության արժանացած լրատվամիջոցների ցանկը, որն արդեն իսկ վավերացրել է ՀՀ նախագահը: Կառավարության ընդունելությունների ամբողջ սեղի ունեցած նախատանոնային միջոցառման ընթացքում վարչապետ Արմեն Մարգարյանը հավաստեցրել է, որ թղթի վրա ամրագրված գումարների հասկացումը չի ուսանալ և լրատվամիջոցներին կհասնի մինչև հունվարի 15-ը, ինչն առավել քան տեղի կլինի հասկալիքս օրաթերթերի դարբերական, որոնք, ինչպես միտ, Հայմամուլ-մամուլ-տարան անհասկանալի և ոչ մի կերպ չկարգավորվող հարաբերությունների թակարդում են, երբ «Տիգրան Մեծը» դաշինքում է, իսկ Հայմամուլը և Կոնսակցը... չեն սալիս:

ԼԵՆԻՆ ԳՐԱՊՈՍՅԱՆ

ՎՄԱՍՈՒՆ

Ա. Բլեյանի դասը սկսվեց ու հեռաձգվեց մինչև հունվարի 24-ը

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՅՈՒՆԻՒՐԻ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: Հունվարի 10-ին մայրաքաղաքի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքների առաջին աշակերտ դասարանը, դասավոր Իսկուհի Վարդանյանի նախագահությամբ, սկսեց Միջաբար Սեբաստացի կրթահամալիրի սեօրեն, «Նոր ուղի» կուսակցության նախագահ Արմեն Բլեյանի, կրթահամալիրի հավակալի Ռիմա Պողոսյանի, գանձապահ Արմեն Ավակյանի դեմ հարուցված ֆրեական գործի դասահանությունը:

Միջոց դասահանությունը Ա. Բլեյանը միջնորդությամբ դիմել էր դասարան տեսչի, որ հրաժարվում է նախահանության ընթացքում իր օտերը ներկայացրած փաստաթղթեր Տիգրան Չանոյանի, Անժելա և Կարո Կարապետյանների դաստանությունից: Դասական միտի սկզբում հայտնվեց, որ Ա. Բլեյանին դասարանում կրթապետի փաստաթուղթեր Որդես Գրիգորյանը:

Ինչպես սասց դասավոր սկսեց Վարդանյանը, միտք ընդմիջել է երկու բարբաթով, որդեսի փաստաթուղթ Ո. Գրիգորյանը ծանոթանալ ֆրեական գործի նյութերին: Դասական միտք կարունակվի հունվարի 24-ին:

Եթե եղենիները կարողանային խոսել

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՅՈՒՆԻՒՐԻ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: Հայաստանի անտառներից հասկած հարյուրավոր եղենիներ այդպես էլ չի հազվեցնում և մանուրի գիտերն անցկացրին երեւոյան, մյուս ֆալսեթի փողոցներում:

«Դա էլ դեռ այն դարբերական, երբ վաճառի համար նախատեսված 32 հազարի փոխարեն երկու անտառատեսություններում հասկվել է 21 հազար եղենի, սասց «Հայաստան» գլխավոր սեօրեն Դավիթ Մաթեոսյանը: Զարկալ արեցին այն մասնավոր առեւտրականները, որոնք Վրաստանից և Լեւոնային Դարբարդից բերել էին հազարավոր ծառեր»:

Նախահանության գաղտնիությունը և դասավարության հրադարակայնությունը

Սկզբը էր 1
Ուժգրավ է, որ նման խոսք տեղեկացնում միայն Հարություն Հարությունյանի կալանավորումից հետո: Երբ խորհրդարանում դաստնադես անձեռնմխելիությունից զրկվեց և ապա կալանավորվեց ղեկավարի Մուսեղ Մովսիսյանը, հրաժարական սվեց և կալանի ենթարկվեց Որդես Բոլայանի խորհրդական, նախկինում նախագահի աշխատակազմի ղեկավար և Անվանագության խորհրդի ֆարտուարի դաստնակալ Ալեքսան Հարությունյանը, հասարակությունը և ֆալսեթային բոլոր ուժերը լուս էին, դաստնությունը խմբեր յստեղծվեցին: Կարող են մերթալել, որ մինչև հունվարի 5-ը հոկտեմբերի 27-ի դեղիների նախահանությունն ընթանում էր տարուների մթնոլորտում: Զխոսելու տարուն արգելեց, հաղախարկեց, դա մի կողմից վկայում էր հասարակական կարծիքի փոփոխությունը և փաստացի նախագոտացնում էր իշխանություններին, որովհետեւ նրանք են ձեռնարկել նախահանության խումբը և երեւոյանում են նրա արդյունավեք գործունեության: Իշխանությունը և նախահանության մարմիններն իրոք դեքս էր տեղեկատվության որոշակի չափաբաժին հրադարակելն չխախտելով նախահանության գաղտնիքը, որդեսգի իրենց իսկ վրա ձեռնում չգործադրվի և հասարակության բնական կասկածանությունը չուղղորդվի իրենց դեմ:

ազգային սկաուսական բարձրան հայաստանյան թերթ: Հ. Հարությունյանը ՀՀԿ անդամ է, բայց սկաուսական բարձրան և կուսակցություն նա մուտք է գործել Լաիրի Հունանյանի կալանավորումից և հեռացումից հետո, հեռեւաբար նրա առնչությունները Լաիրի Հունանյանի հետ չեն կարող ուղղակի լինել: Ինչպես վերջերս ընդհանրացրեց Հանրապետական կուսակցության նախագահ և Աժ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար Անդրանիկ Մարգարյանը, հոկտեմբերի 27-ի գործով ձեռնարկվածների և կալանավորվածների խումբը ազդեցիկ բազմակուսակցական է: Ալեքսան Հարությունյանը ՀՀԿ խորհրդի անդամ է, Լաիրի Բոլայանը՝ ՀՀԿ անդամ, Դերենիկ Բեքանյանը՝ երկրապետ, Լաիրի Հունանյանը և Վոսո Գալստյանը՝ նախկին դաստնակցականներ (ավելի օտոս ոչ թե բազմակուսակցական, այլ երկուսակցական-խմբ): Արմեն խոսել կուսակցական որեւէ հեքսի մասին, դեռեւս վաղ է, սակայն նախահանությունը վարող աղբյուրներից «Ազգին» հայտնի դարձավ, որ ՀՀԿ ղեկավարները հանդիմել են ինչպես զինդասալիքս, այնպես էլ օտերեքի խումբը ղեկավարող դեմերի և վարչապետի հետ՝ հայտնելով իրենց մտածողությունը: Իսկ մտածողության ինքնում Լաիրի Հունանյանի ցուցումներն են, որդես վստահելիությունը առեւտրային բազմակցական գործ է Հայկ Բարոյանյանի հետ կալանված դեղից հետո: Փաստենք, որ «Իրավունք և միաբանության» անդամ դաստնավոր Հայկ Բարոյանյանի դեմ Լաիրի Հունանյանը վստահ ցուցումներ են սվել, և Հայկ Բարոյանյանը կարողացել էր ձեռնարկվել այս խարանից ինքնավոր ալիքով Լաիրի Հունանյանի մասնաձեռն օտերին ինքն զեքնվում էր արտասահմանում:

Նախահանությունը իրականացնող խումբը դեղում է, որ և Ալեքսան Հարությունյանի և Հարություն Հարությունյանի դարբերական ձեռնարկությունը կատարվել է ոչ միայն Լաիրի Հու-

նանյանի ցուցումներին ինքնավոր, կան նրանց մեղակցության ինքնավոր այլ ադադույցներ: Շեքսենք, որ այսօր ակալ է տարտնիք մի հանգամանք, բաշեր բողոքում են կալանավորվածների թե՛ թվից, թե՛ ինքնավորվածության ցածր անհոնանից վկայակոչելով 37 թ., բայց կալանավորվածները և նրանց փաստաթղթերը չեն բողոքարկում դաստնաների կալանի որոշումը վերադաս աշխատներին: Հայաստանում դասական իշխանությունների հանդեպ վստահությունը մեծ չէ, բայց ընդգծենք նաեւ, որ դասավորները նոր են նաեւակվել:

Ի դաստնությունը Հ. Հարությունյանի օտեր դաստնակցական հայտարարությունը հրադարակեց ՀԱՄԿ-ը, որի ղեկավար Բազրաս Եսայանը հաստատեց այն ուրվագիծը, որն ընկած է Հարություն Հարությունյանի ձեռնարկության ինքնում. հոկտեմբերի 25-27-ին սկաուսական դաստնությունը զեքնվել է Աժ-ում, և ղեկավարները հանդիմունք են ունեցել սկաուսական բարձրան աջակցող խմբի Աժ մաստնակներին: Այդ խմբում են Վահան Հովհաննիսյանը, Եավար Բոլայանը իրեն Աժ գիտության, կրթության, մեակույթի, երիտասարդության և տղոքի հարցերի հանձնաժողովի նախագահ, ինչպես նաեւ Անդրանիկ Մանուկյանը: Այդ օտերին Աժ-ում են եղել նաեւ Լաիրի Հունանյանը, Լաիրի Բոլայանը: Հարություն Հարությունյանը Աժ-ում զեքնվել է նաեւ հոկտեմբերի 27-ին, բայց դեղիներից 2 ժամ առաջ հեռացել է: Ի թիվս այլ հանգամանքների, մեղադրանում իրեւանակվում է զեքնների փաստը: Կա կասկած, որ հոկտեմբերի 27-ին զեքններն Աժ բալ մուտք են գործել հեռուստատեսության մեքեային միջոցով, որն անեն չորեքշաբթի զեքնվում է Աժ բալի եղենիների մոտ կատարության հետ հարցուդաստնային երբեք հեռարձակելու համար: Եղենիների վերելում կամի դաստնային, որդեղից բարձր մեքեային վրայից-բալական հեռուստային կարելի էր Աժ շեք-

նից ներս բալանցել և ապա զուգարանում այդ զեքնները բալանցել երկար բաժնուրի կամ անձեռնանցների սակ:

Միտքեկությունից ղեղի դեքսական հեղաբերում

Նախահանությունը վարող խմբի որոշ կնիքների համաձայն, մինչև դասավարություն Լաիրի Հունանյանին և նրա հանցակիցներին ներկայացված մեղադրանքը կարող է վերադարձվել՝ ադադեկությունից դեքսական հեղաբերում: Դեքսական հեղաբերման մեղադրանքը ինքնավորում է սպառնությունից հետո Լաիրի Հունանյանի դաշինքներով Աժ նոր միտ գումարելու, փոխելու կատավարության կազմը, բացի այդ՝ նրա մոտ հայտնաբերվել էր թղթադասակ, որ կառավարության նոր կազմի հավանական թեքնանուններ էին նված, որոշումների նախագծեր: Հունվարի 7-ին Լաիրի Հունանյանը վերստեղ տեղափոխվեց ազգային անվանագության մեքեուսարան, նրա փոխարեն Վոսո Գալստյանը է Լուրարաբեքի մեքեուսարանում: Զեքնական խումբը դա ինքնավորում է անենից առաջ Լաիրի Հունանյանի անվանագության փաստավեքս հանկարծ Լաիրի Հունանյանին որեւէ լրատու դաստնային, ապա դանդաղ բազմող կծիկն խաղալիքով: Ասում են, որ Լաիրի Հունանյանին տրվող սնունդն անգամ խիտս վերահսկողության սակ է: Ամեն ինչ համեքնում են, հեքս սալիս Հունանյանին: Բացի այդ, հարկ կա համարելու Լուրարաբեքում տրված ցուցումներն ազգային անվանագության մեքեուսարանում սակվածների հետ:

Այդպիսով, իշխանությունները են նախահանության մարմինը դեքս է զեքնեն սուկա միջոցը նախահանության գաղտնիության և դասավարության հրադարակայնության միջոց:

Հոկտեմբերի 27-ի սղանությունների զեքն ինչպեքս է հայտնվել Աժ-ում

Հարություն Հարությունյանը հասարակության անավել հայտնի է ոչ թե որդես ազգային հեռուստատեսության փոխսեօրեն, այլ իրեն Հայաստանում սկաուսական բարձրան ինքնահրեքից: Ներկայումս նա ՀԱՄԿ-ի (նախկինում ՀՊԱՄ) անեքնադեքս չէ, բայց դեղակալում է մի-

Սրբսի սեուրությունն առաջին անգամ ձեռնարկել է կանադացի բժիշկ-ախտաբան Չանս Սեյլեն, սվեյ իրավաբանական համալսարանի (աղաղակազմի սինդրոմ) հասկացությունը ըստ որի հիվանդանոցի գործունե օժտված է յուրահասուկ «գործարկիչ» ազդեցությամբ: Եւ փորձեր է կատարել կենդանիների վրա եւ ցույց տվել, թե ինչ կարգի տեսակցի է առաջանում օրգանիզմում որոշակի ազդակների հետեւանով բոլոր օրգանները դառնալով են ճգնաժամային իրավիճակում աշխատելու սրժիվոց, դող, որովայնային կծկումներ, մակերիկամների, մարտդական համակարգի գործունեության փոփոխություններ:

համար, աշխատել ազդել գործերի ընթացի վրա, այլապես անօգնական վիճակը եւ հոգեբանական աղբյուրները դառնալով կոտորած հետաքրքիր խանգարումները»:

Տոգերույծի ընդունարանում

Սերոզի ժամանակ մարդիկ զիտակցում են իրենց հոգեվիճակը, բայց հաճախ չեն դասկերտում դրա ծագման արմատները, որոնք այնքան էլ չեն (գործազրկությունը, աղիւսությունը, դաժնիքի դիմաց շատերի հոսանքն են կրում, հեռախոսն անջատում, ֆաղան օրհիւրուն շնչում է այլվող խոնավ սերու-

վուրդ են, նույնիսկ ունեն մեզ յուրահասուկ հիվանդությունը երեւոյան կամ հայկական (դարբերաբար ընթացող նոտաներով բնորոշ միայն հայերին եւ հրեաներին): Արտագաղթը, առաջավոր մարդկանց կյանքից հեռանալը հանգեցնում են բացասական, ի վնաս ազգի սելեկցիայի (ընտրանքի):

Չոգերույծի բացատրությամբ մեզ դասուհասած աղետները բարունակվում են շուրջ շատ սարի ավերիչ երկրաշարժը, արցախյան դաշտերում զոհերով ու զարթալաններով, հորհրդային Միության փլուզման հետեւանով սեղի ունեցած դրամափոխությունը, երբ մարդիկ ֆինանսական մեծ կորուստներ կրե-

ստավորություն չի գործի ուր տղամարդու ստանությունը): Այս ամենը մեկ անգամ եւս ստացուցում է, որ մեր մեջ բանված հոգեմեծ շեղվածներ կան, որոնք դժբախտաբար երբեմն ժողովուրդներ են դեկավարում: Չիտելը, Ասալիւր դարանոյիկ էին, Բերիան սաղիս, Չերժիւնակին թմամու, Լեւինը ստապում էր ուղեղի սիֆիլիսով եւ այլն: Տարիներ առաջ «Ազգին» սված հարգարուցում դարուն Մինասյանը բարձրացրել է նախագահից մինչեւ վերջին դասգամավորին մանրագին հոգեբանական, բմբարուժական, հոգեբուժական հետազոտություններին ենթարկելու հարցը բժշկական ուրել անկախ կազմակերպության

կարծիքները: Ահաբեկությունը հայ իրականության համար անընդունելի է, դա ազգային կեդրարի հարց է, սակայն բացահայտելով երեւոյթի ակունները դարգ է դառնում, որ նման բան հնարավոր էր այս երկրում: Հասարակական կարծիքը կիսակեցվի, եթե մանրամասներ իմանանք կատարվածի մասին: Մենք ավանդույթներով աղորդ ժողովուրդ են, ունենք դիմանկար, որից խուսափել չենք կարող: Ավանդույթը հասարակական գիտակցության միջոցով բախանցում է ոչ միայն մեր հոգեկան աշխարհը, այլեւ դառնում է վարվելակերպ, կյանքի, գոյության առանց: Ժողովրդի հետ ի՞նչ հարա-

Փորձենք բացահայտել ու հաղթահարել «հայկական սինդրոմը»

Իրավունքները ներկայացնում, վերլուծում են հոգեբանն ու հոգեբույժը

Սրբս կենսունակ

Երեւանում 1989 թվականից գործում է Չոգեկան առողջության եւ վերականգնման ինստիտուտ Սրբս կենսուն, որը հիմնվել է 88 ի երկրաշարժից անիսներ անց, աղետի հետեւաններից խորը սրբս աղորուններին օգնություն ցուցաբերելու անհրաժեշտությունից ելնելով: Երկրաշարժից տուժածներին հաջողիցին փախսականները, հետ ազասամարհիկները:

Կենսունի փոխտնօմսակի բաժանումի վարիչ Լարին Մանասյանի բացատրությամբ, սրբսներն առաջանում են հոգեբանական ազդակներից, որոնք կարող են լինել թույլ կամ ուժեղ: Հետաքրքիրն փոփոխվելու է արագ հաղթահարվել մեկի մոտ, մյուսի վրա անդադանալ ավելի ու: Այսինքն, երբ մարդը զենվում է հոգեմեծ սրավմակի վիճակում, ամբողջ օրգանիզմը կենսունակացված դառնում է կյանքի փրկության համար, իսկ երբ դուրս է գալիս այդ վիճակից սկսվում են հետաքրքիր խանգարումները: Օրինակ դասերազմելիս զնվիրող հոգեկան ուրուլեն չունի, բայց վերադառնալուց հետո մարտի դաժան դասերները հաճախ տեսականորեն հիշողությունից դուրս չեն գալիս եւ հիշողությանում են իմնազգացողության վրա (հայտնի են վիճակում, մական, Պարսից ծոցի, չեչնական, դարաբարայան սինդրոմներ):

Ըստ Ֆիլին Մանասյանի մեր երկրի հոգեբանությունը բնութագրվում է լնդոնակազգացողությունների բացառականությամբ: Հայերը շուտ շուտ զոհվում են, շուտ զոհվում ու հիասթափվում: Բնորոշ գծերից են մի կողմից իմնագոհությունը, մյուս կողմից խիստ դյուրագացությունը իրենց նկատմամբ կողմնակի կարծիքի հանդեպ: Վերջին դեպքերից հետո այն ու «վարկաբեկից» հիմն ողջ աշխարհում: Չոգեկանի 27-ից առաջ էլ հասարակությունն աղաքայի մեջ էր, բայց այդ օրվա կրակոցները շատալեցին կյանքում դրական փոփոխությունների ընթացի որոշակի հույսերը: Ժողովուրդը ճգնաժամային վիճակի մեջ է, սրբսից կարող են սրվել որոշ հիվանդություններ, առաջանալ ներդալիս վիճակներ: Բոլորը լարված ստասում են, թե ի՞նչ դուրս կգա այս ամենից: Այն օրերին մարդիկ դարվակվել էին իրենց մեջ չհեռանալով հեռուստացույցների էկրաններից: Ժողովուրդը համախառնված չցուցադրեց իր վերաբերմունքը կատարվածի հանդեպ, ինչը անհարթության ու վախի աղբյուր է:

Այն հարցին, թե ինչու՞նս վարվել օրհասական այս օրերին, ֆիլին Մանասյանը դասախառնեց «Ըստ սրբսի նայել իրավունքներին, դաժնաբեկ սեփական իրավունքներին

Չոգեկանի 27-ից հայ ժողովուրդը աղորդ հերթական հոգեկան խոր ցնցումը: Հարգացած երկրներում շատ փոփոխություններ են տեսնվում: Մեր գիտակցական ու ֆինանսական մակարդակում տեսնվում են շատ նման խաչի դիմել: Ազգային ժողովուրդի հոգեկան մեջ, իսկ ենթագիտակցությունը ավելի է հասկանում եւ առաջացնում ներքին անցած օրերին (նաեւ սարիներին) ցրանցելով անհասական զգացողությունները ժամագիտորեն վերադառնում: արդարյան հասուկ հայկական մտածելակերպին, նեւ որոշակի ուղիներ կարված մեր ժողովրդի ենթագիտակցական, հոգեկան ընկալման հետ: Մեր երկրի հոգեբանությունը վաղուց երկրորդական կարի ունի:

ների ծուխը եւ այլն): Վիճակը համարում է բոլոր բնագավառներում սիրող բյուրուկրասական ահեղի մեխանիզմը:

Մեր հանրապետությունում գրանցված է հոգեկան խանգարումներով 32 հազար մարդ: Պատկերն ամբողջացնելու համար հարկ է այդ բնի մի գրո էլ կցել, քանի որ 1997 թ-ից բուժումը վճարովի է, եւ շատերը ֆինանսապես անկարող են բժշկի դիմել: Չոգերույծ հոգեբանության հարցին հաշվով 500 դիմող ունի: Եւ նեւ, որ հոգեբույժները հիմնականում աշխատում են հոգեմեծ դեղերով: Որոշակի հանգամաններով դաժնանալով ու զրանց ներկումը Հայաստան խոչընդոտվում է, առաջանում է արհեսական դեֆիցիտ, բարձրանում են դեղատարբերի գները, որոնց երկարաժամկետ ընդունման կարի ունեն հիվանդները: Չոգեկան խեղաթյուրված յուրաքանչյուր անհաս ողտենցիակ հանցագործ է: Եւ եւս սրանով տիտի բացատրել մեր երկրում սիրող ծանր հոգեբանական, րեւածին իրավիճակը, օրեցօր շատանում են իմնատաղանդությունները:

Հայ հասարակության մեջ նկատվում է բանված դեպրեսիա, քախիծ, աղաքայի նկատմամբ անորոշ, անհույս վերաբերմունք: Խրոնիկական սրբսները, տեսական ներդրումն աշխիճանաբար վերածվում են հոգեմարմնական հիվանդությունների, կարող են առաջացնել շատալիս, սրանոթային հիվանդություններ, սսամոխի խոց եւ այլն: Մենք հին գեոնոֆոնը կրող ժողո-

ցին: Այնուհետեւ միմյանց հաջորդեցին սարբեր տեսական սրբսներ մուր ու ցուրտ սարիները, սովի դաժնառով առաջացած թերսնումը, հիպոփիսամիոնը, նոտասեցին մարդկանց օրգանիզմներում դիմադրողականության անկմանը եւ նրանցում վնասակար գործունեների առաջացմանը:

Այս մեծ ու փոքր, սուր եւ րոնիկ, դանդաղ ազդող եւ հանկարծահաս սրբսներին զուժարկեց հոգեկանի 27-ի նախնիքը ԱՄՆ-ում: Եւ խաղաղան իր ելույթում առաջ, որ դա արել են մի խումբ հիվանդներ: Եւ ինչ հիվանդ հոգեկան հիվանդներ չէին հավաքվել ու իրագործի նման հանցագործություն, հետ էլ եթե նրանք հիվանդ վել եւ ազակել դասախառնակությունից: Եթե մանրակրկիտ ուսումնասիրենք, նրանք հոգեմեծ անլիարծի մարդիկ են, բայց ոչ հիվանդներ: Կամ չափազանց դյուրահավան են, կամ շատ են ներքնվող, կամ արկածախնդիր, ամեն դեպքում ոչ վեհ գաղափարների հակված:

Մեր հանրապետությունը բաբախված է արյան մեջ դասախառն ստանությունը, ստանություններ կարված Վանո Միրադեղյանի անվան հետ (անվերջ ձգվող դասավորություններով), զենի ուժով ընտրություններ են անցկացվում, անարգել ներխուժում են երկրի դառնալու, դաժնառաջար որոշ մարդիկ արդարացնում են դասակարգի ցեղատաղանդությունը (մոտ երկու միլիոն մարդու կորուստը սովորական համարողի վրա բնականաբար

կողմից: Հետաքրքիրն է համար հոգեբանության խուսափելու համար հոգեբույժ խորհուրդ է սալիս հնարավորին չափ շատ միջոցներ ու ժամանակ սրամարդել առողջությանը, աղորդ մեկնության կյանքով, հաճելի հանգիները հոգեմեծից նախապես ունեն, այցելել շուտ քանգարաններ, դասերաբար, դասարագ լսել եկեղեցում, հանգստանալ բնության գրկում:

ԵՊՀ հոգեբանության ամբիոնում

70-80-ական թվականները բնորոշվում են որոշ լճացման սարիներ, բայց այդ լճի ջուրը բավական մախուր էր, ու չէին խեղդվում: Մենք հիվանդանոցներ, դորոցներ էին կառուցում, բուրեք վերականգնում, հարյուրավոր զհեմականներ, մտավորականներ իրենց զհեմական հոգվածներով միջազգային աստարեգ էին դուրս գալիս: ԵՊՀ հոգեբանության ամբիոնի դոցենտ, հոգեբան Մեյրան Ամիրջանը դասեց, որ ժամանակին կենսկոմի ֆարսուղար Կարեն Դեմիրժյանը դարբերաբար այցելում էր համալսարան, հանդիպում դասախոսների հետ, լսում նրանց խորհրդածությունները, դիտությունները, որից հետո մի քանի ամսվա ընթացում համալսարանի դախիժում հնչած առաջարկներն իրականություն էին դառնում: Երկա իրականությունները նախկինների նման անբոլեկվում են ժողովրդից: Վերջին երկու ամիսների ընթացում Վազգեն Սարգսյանն էր միայն ԵՊՀ-ում ժողովրդի հետ, ելույթներ ունենում, ինչը ողբերգորեն ընդհատվեց: Ողբեր Քոչարյանն իր ելույթում դասառաբանեց, որ իր համար դժվար էր վերջին դեպքերից հետո անմիջապես խոսել ժողովրդի հետ: Եւ խաղաղի գործը հենց դժվար է, թեթեւ էր գոնե երեք նախադասություն ասել զերլարված, անհամբեր ստասող մեր հայրենակիցներին թեկուզ այն, որ դեղիներ ընթանում են աննախադեղ ընթացով, սղասել, ավելի ու շատ անեն ինչ կենսկոմից: Դեկավարները չեն հաղորդակցվում հասարակության հետ: Եւ խաղաղը դիտի ծառայի ժողովրդին, ոչ թե մի ողջ ժողովուրդ ծառայի մի նախարարի, նրա ընտանիքին, անառանցներ կառուցելուն, արտասահմանից մեկնաններ, թան-

թյունները ամահանով, վերելից իջեցրած հրահանգներով, բոնությանը վերաբերվեցին, ինչը կաթիլ առ կաթիլ հավաքվելով առաջացնում է անելություն, ազրեսիա, աղաքիա, անհանդուրժողականություն եւ ժայթում ինչ-որ կերպ:

Չուրյի ընթացում դարուն Ամիրջանը բացատրեց, որ մենք ձգտում ենք ռեֆորմներ անել, նմանվել առաջնակարգ երկրներին, իսկ դրա համար ենթաստիպում է դեթ, առանց որի մենք սկսեցինք վճարովի կրթական համակարգ ստեղծել: Կրթությունը դառնում է որոշ խավերի արտոնությունը, ինչը համասարած վիրավորան է մեր ժողովրդին այս դաժնաններում: Դեպքում որոշումներ է կայացնում անսեսելով հասարակության կարծիքը, ցանկությունները, չնմանելով որեւէ հարց, իսկ երբ նա փորձում է ընդվզել զենով սղատնում են:

Որոշ հեռուստաալիսներ ու դարբերականներ զբաղված են միայն զվեբեղով իրենց հովանավոր դառնած դաժնաններին: Մանուկները դաժնանում են ծեսարացի վերլուծությունները մեր կյանքի գանազան իրողությունների, մարդկային հարաբերությունների, սեստվարության վերաբերյալ: Կարելի է ստեղծել դեկավարի դասերը, ցույց տալ, թե ինչու՞նս, ինչու՞նս է նա աղորուն ու աշխատում:

Վերջում դարուն Ամիրջանն ասաց. «Հայը հին, իմասուն, մտածող ժողովուրդ է, որի հետ հարկավոր է վարվել սիրով ու հարգանքով: Մենք ազնիվ, լուսավոր գաղափարներ ու հասներ դաժնող ազգ ենք: Մեր հասարակությունը հիվանդ չէ, սրբս է աղորուն: Դուրս կգանք այդ դրությունից, կվերականգնվի հոգեբանորեն նորմալ վիճակը»:

Նեսություն

Ընդհանուր դիտարկումները հանգեցրին այն մեխին, որ ներկայումս մեր հասարակության մեջ կեցողություն է որոշում գիտակցությունը: Հայկական երկրի հոգեբանության համալսարաններում դարգորուկեց ահաբեկությունը իր կործանարար հետեւաններով: Սա ի՞նչ հանրությունների վերջին սառը սարիների վարած ֆաղափականության վասակն է: Տեսական սրբս աղորուն ժողովուրդը հակված է անկանխատեսելի արարներին: Եթե վերին էելուններում սիրող մեր հայրենակիցներին թեկուզ այն, որ դեղիներ ընթանում են աննախադեղ ընթացով, սղասել, ավելի ու շատ անեն ինչ կենսկոմից: Դեկավարները չեն հաղորդակցվում հասարակության հետ: Եւ խաղաղը դիտի ծառայի ժողովրդին, ոչ թե մի ողջ ժողովուրդ ծառայի մի նախարարի, նրա ընտանիքին, անառանցներ կառուցելուն, արտասահմանից մեկնաններ, թան-

Այն օրերին, երբ «Ազգը» լույս չէր տեսնում, միջազգային ֆաղափական խոսքը իրադարձություններից մեկը եղավ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Բորիս Ելցինի անտառային հրաժարականը: Այդ մասին Ելցինը հայտարարեց 1999-ի վերջին օրվա ուղիղ կեսօրին հուզիչ ելույթով դիմելով ժողովրդին: Ընդգծելով, թե ինչու կուզենար իշխանությունը հանձնել նախագահական նոր ընտրություններից հետո, որոշեցի դաժնով իսկ ստեղծվե՞ր գործող նախագահից նոր ընտրված նախագահին

մի այն հասկացող, որով նա ներդրություն խնդրեց ժողովրդից բոլոր այն գործերի համար, որ չհասցրեց անել եւ այն հույսերի համար, որ չարդարացրեց: «Դուր արժանի եմ երջանկության, եզրափակեց հեռացող նախագահը, երջանիկ եղեմ, բանկազիններս»: Դեռ երբեք մարդկայնորեն այսօրվա հասարակ եւ այսօրվա դիմումը խոսք չէր հնչել Ռուսաստանի ոչ մի դեկավարի օտարերից:

Վելի ու. արդեն 2000 թ. հունվարի 5-ին, OPT հեռուստաընկերությանը նախագահի դաշնակա- ռելով Վլադիմիր Պուտինին եւ երախավորելով համագործակցել նրա հետ: Սա զուտ ֆաղափական ֆայլ չէր, այլ համաշխարհային մակարդակով իր հեռացումը սխալ չհասկանալու եւ միջազգային անվտանգության առումով անկանխատեսելի միջոցառումների չդիմելու հորդոր: Քլինթոնը բարի խոսքեր էր ասել «իր ընկեր Բորիսին», հավուր դաշնակա զննահատել նրա տեղն ու դերը ժամանակակից աշխարհում: Մինչ այդ Ելցինն անց էր կացրել ուժային նախարարների վերջին խորհրդակցությունը, ուր

ցինը, մեղի ոչ էի բաժին ունի այդ անկման մեջ, եւ դա չափը դեռ դաշնությունն է որոշելու: Բայց նրա անուրանալի արժանիքը դիտարկելով հենց թեկուզ այն, որ սեփական այդ մեղքը, ֆաջություն ունեցավ հասկանալու նոր, ավելի ուժեղ մարդու իշխանությունը փոխանցելու անհրաժեշտությունը: Ի դեմս Վլադիմիր Պուտինի. «հայտնաբերելով» այդ մարդուն, Ելցինը հեռացավ Պուտինի համար ամենահարմար դրամին, որոշեցի առավելագույն չափով դյուրացնի վերջինիս ընտրվելը նախագահի դաշն-

Շեարդնաձեն որոշեց փլեարկվել

ՁԲՐԼԻՍԻ, 10 ՅՈՒՆԻՍԻՒՄ, ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ-ՌՏԱՆ-ՏԱՍՍ: Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեարդնաձեն այսօր հայտարարել է, որ փլեարկվելու է Վրաստանի նախագահի դաշնակա համար առիթի 9-ին կայանալի ընտրություններում:

Ռադիոյին սված հարցազրույցում նախագահը հայտարարել է, որ այդ որոշումն ընդունել է հասարակության շարքեր խավերի կարծիքները հանգամանորեն ուսումնասիրելուց եւ իր գլխավորած «Վրաստանի ֆաղափացիների միություն» կառավարող կուսակցության նշանավոր գործիչների եւ ակտիվիստների հետ խորհրդակցություններ անցկացնելուց հետո:

71-ամյա էդուարդ Շեարդնաձեն ասել է, որ «նախագահ ընտրվելն իր համար «ինքնահրաժեշտ» չէ»: Նա նշել է, որ դա Վրաստանի անկախության եւ ինքնիշխանության ամրապնդման ուղեգծի շարունակումն է, որը, նրա խոսքով ասած, «այլընտրանք» չունի:

Ուկրաինան կնասնակցի վրացաբխագական կարգավորմանը

ԿԻԵՎ, 10 ՅՈՒՆԻՍԻՒՄ, ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ: Յալթայում սեղի կունենա վրացաբխագական հակամարտության կարգավորմանը բախազրույցով երկրների ներկայացուցիչների երրորդ հանդիպումը, Փայտ նյութի րդքակցին հաղորդել է Ուկրաինայի արտգործնախարարության մի իրազեկ աղբյուր:

Բանակցությունների գործընթացի անմիջական մասնակիցներից վրացական եւ արխագական կողմերից բացի, հանդիպմանը կմասնակցեն մի շարք երկրների դաշնակալություններ, որոնք միջազգային մակարդակով զբաղվում են այդ խնդրի կարգավորմանը: Բացի այդ, հունվարի կեսերին նշանակված է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստ, որտեղ նույնպես կնարկվելու է այդ հարցը:

Ինչպես ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստում, այնպես էլ Յալթայում կայանալի հանդիպմանը ուկրաինական կողմը հանդես կգա սովորականից որոշ չափով շարքեր կարգավիճակով: Անհանր Ուկրաինային շրամադրվեց Անվտանգության խորհրդի ոչ մեծական անդամի կարգավիճակ՝ սկսած 2000 թվականից, իսկ դեկտեմբերին Ուկրաինան ընդունվեց «ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարին առընթեր Վրաստանի բարեկամ երկրների» խմբի մեջ, որն զբաղվում է վրացաբխագական հակամարտության կարգավորմանը:

Հունաստանը միացավ Շենգենյան համաձայնագրերին

ԱԹԵՆՔ, 08.01.2000, ՄԱՍՔ: Հունաստանը միացել է Շենգենյան համաձայնագրերին, որոնք նախատեսում են Շենգենյան խմբի մեջ մտնող եվրոպական դաշնությունների միջեւ սահմանների վերահսկողության դադարեցում: Խմբի մեջ մտնում են Գերմանիան, Լյուկսեմբուրգը, Բելգիան, Ֆրանսիան, Իտալիան, Պորտուգալիան, Իսպանիան եւ Լվանդիան:

Մեծ Բրիտանիան անցավ մեքսական համակարգին

ԼՈՒՂՈՆ, 07.01.2000, ՄԱՍՔ: Մեծ Բրիտանիան անցել է չափման մեքսական համակարգին: Ուժի մեջ է մտել օրենք, համաձայն որի խառնուրդներում բոլոր սնունդների փառք մեքս է նշվել գրամներով, այլ ոչ թե ունցիաներով եւ ֆունտներով: Օրենքը խախտող վաճառողներին 2 հազ. ֆունտի չափով տուգանք է ստանում:

Ռուսաստանի հավերժ առաջին նախագահը

Բորիս Ելցինը պատգամեց. «Պատկանեմ Ռուսաստանը»

ՌՈՍՏՆԻՆ ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ

ֆաղափակիթ կերտով իշխանությունը փոխանցելու ավանդույթ, Ելցինն այնուհետեւ դաշնառարանեց, թե ինչու է, այնուամենայնիվ, չնայած իր այդ ցանկությանը վճռեց վաղաժամ հեռանալ: Ըստ իրեն, դաշնառն ամենեւին էլ առողջական վիճակը չէր, այլ մի ամբողջ շարք գործունեի հավաքական ամբողջությունը: Նախ, խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները նրան համոզել էին, որ «Ռուսաստանն այլեւս երբեք չի վերադառնա իր կոմունիստական անցյալին», իսկ դա նրա «կյանքի գլխավոր գործն էր», որն ինքն արդեն «կասարել է»: Երկրորդ «երկրում այժմ կա ուժեղ անձնավորություն», որին, դարձյալ դումայական ընտրությունների արդյունքներով, ժողովուրդը վստահում է. «Նրա հետ է կապում իր հույսերը», ուստի «ինչու է մեքս է ես նրան խանգարեմ» եւս կես շարի մնալով իշխանության գլուխ: Առանց անունը տալու նա ակնարկում էր վարչապետ Վլադիմիր Պուտինին, որին դեռ օգոստոսի 9-ի հեռուստատեսությամբ անվանել էր իր «ժառանգորդը»: Ամեն կերպ իշխանությանը կառչելու մասին իր հասցեին տարածված խոսակցությունները բնորոշելով իրեն «սախտություն», Ելցինն ընդգծեց, թե «դա հասուկ չէ իրեն, իր բնավորությանը», եւ այսօրվա ժամանակ նա ընդամենն արժանավոր փոխարինող էր փնտրում, որին, վերջապետ, գտավ: Միայն եւ վճռեց գործող Սահմանադրության տարին ու ոգուն համադասարան ստորագրել իր վերջին հրամանագիրը վարչապետ Պուտինին նախագահի դաշնակալար նշանակելու մասին:

Սնչափ հուզիչ էր Ելցինի դիմումի այն հասկացող, որով նա ներդրություն խնդրեց ժողովրդից բոլոր այն գործերի համար, որ չհասցրեց անել եւ այն հույսերի համար, որ չարդարացրեց: «Դուր արժանի եմ երջանկության, եզրափակեց հեռացող նախագահը, երջանիկ եղեմ, բանկազիններս»: Դեռ երբեք մարդկայնորեն այսօրվա հասարակ եւ այսօրվա դիմումը խոսք չէր հնչել Ռուսաստանի ոչ մի դեկավարի օտարերից:

Վելի ու. արդեն 2000 թ. հունվարի 5-ին, OPT հեռուստաընկերությանը նախագահի դաշնակա- ռելով Վլադիմիր Պուտինին եւ երախավորելով համագործակցել նրա հետ: Սա զուտ ֆաղափական ֆայլ չէր, այլ համաշխարհային մակարդակով իր հեռացումը սխալ չհասկանալու եւ միջազգային անվտանգության առումով անկանխատեսելի միջոցառումների չդիմելու հորդոր: Քլինթոնը բարի խոսքեր էր ասել «իր ընկեր Բորիսին», հավուր դաշնակա զննահատել նրա տեղն ու դերը ժամանակակից աշխարհում: Մինչ այդ Ելցինն անց էր կացրել ուժային նախարարների վերջին խորհրդակցությունը, ուր

ցինը, մեղի ոչ էի բաժին ունի այդ անկման մեջ, եւ դա չափը դեռ դաշնությունն է որոշելու: Բայց նրա անուրանալի արժանիքը դիտարկելով հենց թեկուզ այն, որ սեփական այդ մեղքը, ֆաջություն ունեցավ հասկանալու նոր, ավելի ուժեղ մարդու իշխանությունը փոխանցելու անհրաժեշտությունը: Ի դեմս Վլադիմիր Պուտինի. «հայտնաբերելով» այդ մարդուն, Ելցինը հեռացավ Պուտինի համար ամենահարմար դրամին, որոշեցի առավելագույն չափով դյուրացնի վերջինիս ընտրվելը նախագահի դաշն-

ճում: «Ինչու է բախցնել, ասաց Պուտինը հունվարի 5-ի վերոհիշյալ հարցազրույցում, նա ինձ նախադեմ միավոր զիջեց...»:

Ինչ որ ծիւց է ծիւց է Ելցինը Պուտինի համար արեց այն, ինչ ամեն հայր չէ, որ կաներ... որդու համար: Նա զնաց առանց Միխայիլ Գորբաչովի դեմ չարչաբար սակարկելու իր հետագա ճակատագրի, իրեն հասանելի արտոնությունների, կենսաթոշակի, սղասարկող անձնակազմի թվաքանակի եւ անձնամիջոցների երախտի մասին: Մտնով էլ Ելցինն ինքնասիղ էր, ինչը հասուկ չէ այս աշխարհի հզորներից շատ-շատերին: Եվ նախագահի դաշնակալար դաշնություն իր արձակած առաջին իսկ հրամանագրով Վլադիմիր Պուտինը Ելցինին վերադառնեց հիբավի արխագական արտոնություններ: Չուր չէ, որ արդեն դաշնակալարությունից հետո կնոջ Նախնա Իոսիֆովնայի հետ երուսաղեմ մեկնած Բորիս Ելցինը հեռուստալրագրողի հարցին «Ի՞նչ կարգավիճակում է տեսնում իրեն առաջիկայում», դասասխանեց. «Ռուսաստանի առաջին նախագահի կարգավիճակում»:

Հիբավի, Բորիս Ելցինը ոչ միայն իր երկրի, այլեւ համաշխարհային դաշնության մեջ, անկախ աղագայում իր անձին ու գործունեությունը սրվելի գնահատականներից, հավերժ կմնա իրեն համաժողովրդական փլեարկությանը երկու անգամ երկրի բարձրագույն դեկավար ընտրված առաջին անձնավորությունը, Ռուսաստանի հավերժ 1-ին նախագահը:

Մնացյալը... Եւկան չէ դաշնության համար...

ՌՈՍՏՆԻՆ ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ

Ինչպես են հավաքագրվում ԿՏՎ-ի գործակալները

ԱՄՆ Կենտրոնական հետազոտական վարչությունը (ԿԳՎ) ջանք չի խնայում սեփական նկարագրի եւ հավաքագրման եղանակները նորացնելու համար: Դա ներկայիս տեսնենք Ջորջ Թիմբերը նախագահողովել է «հրադուրել փայլուն ընդունակությունների սեր ամերիկացի 2-3 հազար երիտասարդներին, որոնցից ակնհայտ է չիմենք ամերիկյան հետախուզության դանդաղ մահվանը»: Ինչպես նշում է «Պուտեն» հանդեսը, ԿԳՎ-ում աշխատանքի ընդունվելը դեռ երբեք այսօրվա հետ չի եղել: Ներկայումս դրան նախատեսված է «Աշխատանք ԿԳՎ-ում» անվան հետախուզողի եւ Ինտերնետ համակարգչային ցանցում բացված հասուկ էջը:

Գուրջան վերլուծաբան եւ այլն: Աշխատավարձի չափը սույուց չի նշվում, բայց այն տասնավում է տարեկան 30-50 հազար դոլարի միջեւ: Անցյալ տարի Ինտերնետի հիբայ էջում գրանցվել է 50 հազար թեկնածուություն:

Աշխատանքի հայցող բոլոր անձինք դաշնակալար ենթարկվում են ստի դեմոնի Լճությունը: ԿԳՎ-ի ծառայողները եւ հաստիային գործակալներն այդ Լճությունը ենթարկվում են հիբոց տարի մեկ: Դեռ ԿԳՎ-ի սվայլների համաձայն, ամբողջ անձնակազմի 98 տոկոսը հաջողությամբ հաղթահարում է այդ փորձությունը:

Մանր դաշնակալար» ավարտից հետո ԿԳՎ-ի օրերը բավական նորագույն էքս 1980-ական թթ. անձնակազմի թիվը 22 հազար էր, աղագ վերջին տարիներին իջավ 16 հազարի, եւ ԱՄՆ-ում փակվեց հավաքագրման 17 գրասենյակ: Արտասահմանում աշխատող գործակալների կամ լրտեսների թիվը նույնիսկ իջավ 1000-ից: 1989 թ. Բեռլինի դարադի անկումից հետո ԿԳՎ-ում իսկական ճգնաժամ սկսվեց, որը խորացավ բյուրեղային կրճատումների հետևանքով:

Մեր թերի աշխատակից, ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերդյանի ծննդյան 75-ամյակը Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահությունում նվազ անցյալ տարվա դեկտեմբերի 27-ին այն ժամանակ, երբ թերը մինչև երեկվա օրն արձակուրդի մեջ էր: Եվ մեր թերը հարձակ է գտնում, թեև չափազանց ու-

րությունյանը, էնիլ Գաբրիելյանը, իրեն գրականագետի, մասնավորապես բուսանյանագետի գրողների միության նախագահ Հրանտ Մաթևոսյանը, բանասիրության դոկտոր Ազատ Եղիազարյանը, իրեն լեզվի հարցերով զբաղվող մասնագետի ակադեմիկոս Գեորգ Ջահուկյանը, իրեն բաժնետիրական կենտրոնի բաժնեատերների ժողովրդական դերա-

ված «Ղոջաղ ղառավը լավ է, կանց ջեհիլ դամբլեն» ասույթով իրեն միջբարություն եւ իր, եւ հորեյարի համար:

Կասակից հեռու չմնաց եւ հորեյարը: Նա խորին երախտագիտություն հայտնեց ակադեմիային, որի հովանու հակապնդում 40 տարի երջանիկ հնարավորություն է ունեցել գրելու եւ լույս ընծայելու բազ-

Մեծ քեմոն պատանի երաժիշտներ են

Օրես ֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճում տեղի ունեցավ երեանի կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի ուսանողական կամերային նվագախմբի համերգը: Չորս տարի է, ինչ այն գործում է կոնսերվատորիայի ռեկտոր Արմեն Մարտիրոսյանի նախաձեռնությամբ: Նվագախումբ, որի հիմնադիրն ու ղեկավարը մեզանում ծանալված դիրիժոր Մերուժան Սիմոնյանն է, իր անդրանիկ համերգով հանդես եկավ կոնսերվատորիայի հիմնադրման 75-ամյա տարեդարձին ֆիլհարմոնիայի վոքո դահլիճում: Ելույթը բացառիկ դրվասանի արժանացավ հանդիսականի կողմից, ցայտք թողնելով մեր հիշողության մեջ երիտասարդական թրփոյով համակված, բայց եւ դրոճեխոնակ արվեստի հաղորդակից լինելու բերկրանք: Իսկ վերջին համերգը դարձյալ հավաստեց, շնորհալի է այսօրվա մեր երիտասարդությունը, որ արժանի հերթափոխ է հայ կուսարողական արվեստում ծանալված անունների աստղադրույին:

Ծագործության կասարունը այլի ընկավ երաժեական դարբերությունից դիմաձիկ ճիշե կասարունով, նուրբ-կուսարական, հայեցողական հնչյունադրակով: Այստեղ արդեն իսկ նվագախումբը երեան թերը իր կասարողական նկարագրին հասուն կարեւոր հասկություններից մեկը կասարուն կույտուրան, ինչը ցանկացած արվեստի հիմնահարցերից է հանդիսանում:

Անդրադառնալով այն դիտարկմանը, որ Մոցարտի թիվ 13 դաճանաձուրի եւ նվագախմբի կոնցերտի կասարուն համայնադասկերում նվագախումբը դրեւորեց իրեն որդեկ վարձ եւ նուրբ նվագակցող, ցանկալի է ճեշե, որ դաճանաձուրային մենանվագը մենակասարը Բելլա Ավետիսյանն էր ակնկալում էր մեղմ հնչողության (piano) առաջելու որակաւ եւ իմաստավորված մոտեցում: Նաեւ երաժեական մտի առաջելու լայնածախալ եւ հասուն մտածողություն:

Անդրադառնալով այն դիտարկմանը, որ Մոցարտի թիվ 13 դաճանաձուրի եւ նվագախմբի կոնցերտի կասարուն համայնադասկերում նվագախումբը դրեւորեց իրեն որդեկ վարձ եւ նուրբ նվագակցող, ցանկալի է ճեշե, որ դաճանաձուրային մենանվագը մենակասարը Բելլա Ավետիսյանն էր ակնկալում էր մեղմ հնչողության (piano) առաջելու որակաւ եւ իմաստավորված մոտեցում: Նաեւ երաժեական մտի առաջելու լայնածախալ եւ հասուն մտածողություն:

Երեանի կոնսերվատորիայի կամերային նվագախմբի կազմում չորս տարի հանդես են գալիս ուսանող-հիմնադիրներ, եւ, անուշուշ, ճիշե կլինի, երբ նրանց բուռն ավարելուց հետո, սերնդափոխության սկզբունքով, նվագախումբը համալրվի նոր ուժերով: Այսօրվա նվագախմբի անդամների ջանաւորութեան աշխատանքը եւ նվիրվածությունը իրենց գործին հուսադրում են, որ այդուհի էլ ղեշե է լինի: Նման ստեղծագործական-կասարողական երեւույթը ոչ միայն այսօրվա կոնսերվատորիային դասիկ բերու փաստ է, այլեւ իր նկարագրով հանրապետության համար եւս մի դաստիարակ կուլտուրայի եւ կամ իր արեւասալար ուժերով ցանկացած մեծ սիմֆոնիկ նվագախումբ լրացնող

դաճակ էին եւ կամերային նվագախմբի, եւ թավջութակահարի դաստիարակը, ընթերցումը, եւ ոճային ուսեւերային իմաստավորումը:

Համերգի զագարանկեցը հանդիսացավ վիկարային կոնսերվատորիայի կամերային նվագախմբի եւ արձանի երիտասարդ կամերային նվագախմբի կասարունը, որ, դարբերաբար, սիմֆոնիկ հնչողության հյուրերություն էր ի հայտ բերում: Անսամբլային դասած զագարություն, նուրբ գունային երանգներ, վառ դասկերայնություն, չափավորության ճկունություն կասարուն այդ գեղարվեստական միջոցներն էին ի ճոջաս դրվել երգի կողորհեւ արհասայելու համար, որում ակերբայորեն մեզ դարզվեց իրադասական երաժեւության գունեղ դրեւալան:

Այդուհի էլ: Սակայն չի կարելի հասուն ցանկով շանդրադառնալ մեկ այլ շխուր եւ մտադրել փաստի: Գաղտնի չէ, որ այսօր էւս եւ էւս ուսանողներ, արդի սեւեսական ծանր դասաններից դրված թողնում են ուսումը, կամ անցնում աշխատանքի (համայն ոչ իրենց մասնագիտությանը հարող) կամ «թախտում» են մի նվագախմբից մյուսը, հնարավոր բարձր վարձատրության ակնկալիքով: Այստեղ դասեւի առիթով իշխանությունների ուժադրությունն են դարձյալ հրավիրում սույն շխուր երեւույթի վրա:

Համերգի զագարանկեցը հանդիսացավ վիկարային կոնսերվատորիայի կամերային նվագախմբի եւ արձանի երիտասարդ կամերային նվագախմբի կասարունը, որ, դարբերաբար, սիմֆոնիկ հնչողության հյուրերություն էր ի հայտ բերում: Անսամբլային դասած զագարություն, նուրբ գունային երանգներ, վառ դասկերայնություն, չափավորության ճկունություն կասարուն այդ գեղարվեստական միջոցներն էին ի ճոջաս դրվել երգի կողորհեւ արհասայելու համար, որում ակերբայորեն մեզ դարզվեց իրադասական երաժեւության գունեղ դրեւալան:

Կազմ: Սա Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի կամերային նվագախմբի եւ նրա դիրիժոր Մերուժան Սիմոնյանի առաւելություններից մեկն է: Մյուսը երիտասարդ կասարողների համար անցահասեւի կարեւորություն ունեցող անսամբլային մտածողության եւ նվագարանների մտածողության զագարության զագարան է: «Շաս են կարեւորում նվագախմբային դասընթացները: Լուրջ երաժեւը դասարդի ուղիք անցնի կամերային նվագախմբի թիվով: Յուրահայտ բարձրանակարգակ սիմֆոնիկ նվագախմբի կասարողական դիմագծում առկա է կամերային նվագախմբի սկզբունքային կիրառումը: Բացի այդ կամերային նվագախմբի յուրահասկություններից մեկն այն է, որ իր գոյեւիկ կազմը հնարավորություն չի տալիս ոչ մեկին «ողորվելու» մեկ ուրիշի նսակալի եւեւում, այստեղ ամեն մեկը այդի առջեւ է եւ ծանրակեւո դերն ունի: Այս փաստն, իհարկե, իրաւում է ընդհանուր նվագախմբի արվեստի շխուրեւելու խնդիրը», ասում է Մերուժան Սիմոնյանը:

Այդուհի էլ: Սակայն չի կարելի հասուն ցանկով շանդրադառնալ մեկ այլ շխուր եւ մտադրել փաստի: Գաղտնի չէ, որ այսօր էւս եւ էւս ուսանողներ, արդի սեւեսական ծանր դասաններից դրված թողնում են ուսումը, կամ անցնում աշխատանքի (համայն ոչ իրենց մասնագիտությանը հարող) կամ «թախտում» են մի նվագախմբից մյուսը, հնարավոր բարձր վարձատրության ակնկալիքով: Այստեղ դասեւի առիթով իշխանությունների ուժադրությունն են դարձյալ հրավիրում սույն շխուր երեւույթի վրա:

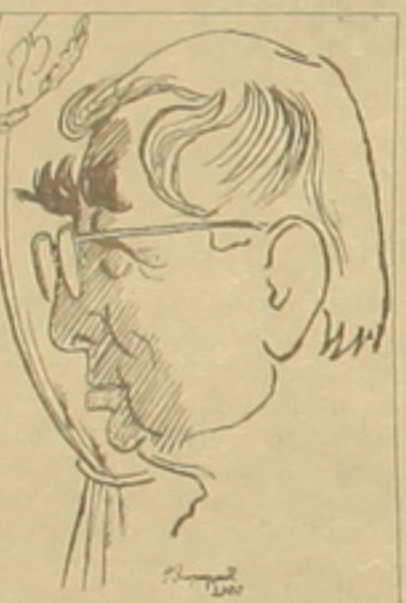
Եւ այդուհանդերձ, մեծ բեմում դասեւի երաժեւներն էին: Ուժագրով եւ համերգի ծրագիրը, որ ակնկալել էր էւզարի «Մերեւոյը», Անգարի դաճանաձուրի թիվ 13, Բոկերինի թավջութակի կոնցերտները եւ երեւանում առաջին անգամ հնչող իտալական կոմոդիտոր «Վիկտոր Կարաբախյանի սյուիտը: «Անցիդոն» թավջութի: Հանրահայտ «Մերեւոյը» կասարունը վկայությունն էր այն դրվասեւի փաստի, որ նվագախմբի չորս տարվա կազմը թավջութակի մեկուսորեն է յուրացրել կամերային նվագախմբի արվեստի սկզբունքները: Մեղ-

Անսամբլային դասած զագարություն, նուրբ գունային երանգներ, վառ դասկերայնություն, չափավորության ճկունություն կասարուն այդ գեղարվեստական միջոցներն էին ի ճոջաս դրվել երգի կողորհեւ արհասայելու համար, որում ակերբայորեն մեզ դարզվեց իրադասական երաժեւության գունեղ դրեւալան:

Ուշացած լրատվություն, որի ուշացման համար ոչ ոք մեղավոր չէ

Շաղկապով, ընթերցողին դասկերացում տալ գրեկույթի մասին:

Բացման խոսք ասաց ակադեմիայի որեւորեւն Ֆադեյ Մարգարյանը: Նա գնահատեց վաստակը 75-ը լրացրած մի մասնակցանի, որը 1956-ից մինչև հիմա ակադեմիայի աշխատակիցն է, վերջին 12 տարում ակադեմիայի արվեստի ինստիտուտի սեւորենը: Այդ ընթացում նա լույս է ընծայել մի անհասանյակ գրեւ գրականագիտական, բաժնեատերական, լեզվագիտական աշխատություններ, թարգմանություններ, հրատարակչության, գրական եւ բաժնեատերական կենտրոնի ղեկավարումը, ինչպէս լուրջ իր բանավոր ելույթներն ամենատարբեր բեմաների օտը:

Սու Մարգարյանը, բաժնեագետ Հայկազ Երանոսյանը, իրեն արեւեսարանի ժողովրդական նկարիչ Գրիգոր Խանջոյանը, իրեն հիտուն տարվա գրական ընկերոջ եւ գրական գործիչ ակադեմիկոս Սիլվա Կառուիսիկյանը:

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

Մեծիբական գրույթը սկսված հենց բալուն: Փոխիկ ստեղծագործողներն առիթը բաց չթողեցին եւ ունի վրա ընթերցեցին իրենց գրած տղերքը: Ու արդեն դարձ էր այդույթունն այս դրոջ կրկնվելու եւ «Պակաս անկեղծ չէր հանդիպումը դահլիճում: Ա. Հովակիմյանը հավերժ ներկայացրեց իր անցած գրական ուղին, ընթերցեց առաջին բանաստեղծությունը նվիրված առաջին սիրուն, «Նոր վեճ ան ու կասակի մեջ» եւ այլ գործեր: Յ. Կիրակոսյանի ստեղծագործություններից մեջ առանձնացավ «Ուղեւորներ» բանաստեղծությունը, Կանի որ հեղինակը նախորդ հայտարարեց յուրեւեւ ոչ ոք չէր ընթերցում: Ու երբ վերջացրեց, ամեն ինչ դարձ էր ու հասկանալի... Ա. Ավագյանն արտասանեց երկու բանաստեղծություն, որոնցից յուրահայտը կարելի էր նաեւ վրձնել: Երեւանեւրը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեցին հեղինակային տղերքը: Այնուհետեւ ՄՀՅ նախագահ Ա. Ավագյանն անդրադարձավ բոլորիս ցանկոս խնդրին՝ արտագաղթի մեր ազգային ինտուրքայինը:

Մեծիբական գրույթը սկսված հենց բալուն: Փոխիկ ստեղծագործողներն առիթը բաց չթողեցին եւ ունի վրա ընթերցեցին իրենց գրած տղերքը: Ու արդեն դարձ էր այդույթունն այս դրոջ կրկնվելու եւ «Պակաս անկեղծ չէր հանդիպումը դահլիճում: Ա. Հովակիմյանը հավերժ ներկայացրեց իր անցած գրական ուղին, ընթերցեց առաջին բանաստեղծությունը նվիրված առաջին սիրուն, «Նոր վեճ ան ու կասակի մեջ» եւ այլ գործեր: Յ. Կիրակոսյանի ստեղծագործություններից մեջ առանձնացավ «Ուղեւորներ» բանաստեղծությունը, Կանի որ հեղինակը նախորդ հայտարարեց յուրեւեւ ոչ ոք չէր ընթերցում: Ու երբ վերջացրեց, ամեն ինչ դարձ էր ու հասկանալի... Ա. Ավագյանն արտասանեց երկու բանաստեղծություն, որոնցից յուրահայտը կարելի էր նաեւ վրձնել: Երեւանեւրը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեցին հեղինակային տղերքը: Այնուհետեւ ՄՀՅ նախագահ Ա. Ավագյանն անդրադարձավ բոլորիս ցանկոս խնդրին՝ արտագաղթի մեր ազգային ինտուրքայինը:

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

«Գրողը եւ ժամանակը»

Այս խորագրին ունեւ երեանի Սուրբանի անվան թիվ 18 դպրոցի (սեւորեն կարա Կարապետյան) բարձր դասարանի աշակերտներ, ուսուցիչներ եւ բանաստեղծներ Լեւոն Ավագյանի, Սեյրան Հովակիմյանի, Ֆրոնիկ Կիրակոսյանի հանդիպումը:

Մեծիբական գրույթը սկսված հենց բալուն: Փոխիկ ստեղծագործողներն առիթը բաց չթողեցին եւ ունի վրա ընթերցեցին իրենց գրած տղերքը: Ու արդեն դարձ էր այդույթունն այս դրոջ կրկնվելու եւ «Պակաս անկեղծ չէր հանդիպումը դահլիճում: Ա. Հովակիմյանը հավերժ ներկայացրեց իր անցած գրական ուղին, ընթերցեց առաջին բանաստեղծությունը նվիրված առաջին սիրուն, «Նոր վեճ ան ու կասակի մեջ» եւ այլ գործեր: Յ. Կիրակոսյանի ստեղծագործություններից մեջ առանձնացավ «Ուղեւորներ» բանաստեղծությունը, Կանի որ հեղինակը նախորդ հայտարարեց յուրեւեւ ոչ ոք չէր ընթերցում: Ու երբ վերջացրեց, ամեն ինչ դարձ էր ու հասկանալի... Ա. Ավագյանն արտասանեց երկու բանաստեղծություն, որոնցից յուրահայտը կարելի էր նաեւ վրձնել: Երեւանեւրը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեցին հեղինակային տղերքը: Այնուհետեւ ՄՀՅ նախագահ Ա. Ավագյանն անդրադարձավ բոլորիս ցանկոս խնդրին՝ արտագաղթի մեր ազգային ինտուրքայինը:

Հուլիպուղ սաճարում

Հուլիպուղ Բոուլի բեմում ելույթ ունեւալը յուրահայտուր ասողի երազանն ու հաջողության զագարանկեւն է: 17 հազար տղանց բացօթյա բաւտուն իր դասնության ընթացումը հյուրընկալել է դասական երաժեւության մեծագույն վարդեսներ: Օգոստոսին Բոուլի ջերմ ամառային երկնի ցակ հնչեցին նաեւ հայկական ձայներ: Ամբողջ զիւեր տեղը բազմազգ ծրագիրը «Ալեւույան», լսելու ինչ եկել համախարհային երաժեւության բազմաազար երկրադաւունք: Ծրագիրը նախածեւել ու իրականացրել էր համախարհային երաժեւության գիտակ թոմ Ենարեւը դրանով նսանավորելով «Բոուլ» համերգարտիի հրաժարումն ավանդական դասական եւ ջազ երազանկից: Կեն ժամ տեղող հայկական բաժինը ներկայացրին Սեւեւի Փարթամյանը, «Կրի հովիտ» փայտե փողային գործիչների նվագախումբը, 18-ամյա Գաղի Բաղդասյանը եւ Պարիկ Նազարյանը, որի երաժեւությունը «Դելի Վարիթին» անվանեց «Երեւոյի ամենաավանդական հոգեւոր երաժեւությունը»: Եվ ոչ միայն «Դելի Վարիթին»: «Լուս Անջելես Դոմ Հեմանը» երաժեւական կենտրոն Ղոջաղ գրում է «Չափից դուրս հնայից, հանգստացնող, ամբոխի զագարուններն արթնացնող ու գրավող»:

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

Խմբի դուրուրը, ֆելյան ու Եվին հիանալիորեն համահունչ էին անառային երեկոյին: Իսկ երբ հնչեց «Հորովելը» երիտասարդ Բաղդասյանի խոր, թավ, առողջ բարիտոնով եւ Յուրուկների ձայնակցությամբ, ունկնդիրները մեկ մարդու դեմ ունի կանգնեցին:

Երեւոյի գլխավոր մոտիվը հոգեւոր երաժեւությունն էր, իսկ ինչը կարող էր արթնացնել ոգին ավելի, Կան միայն փայտե փողայիններով հնչած «Սուրբ, Սուրբ»: Երեւոն Երանուկեց հարսանիքների սիրելի «Եղի Դանս» խումբը, որը միջազգային բեմին ներկայանում էր իր երգահանի եւ աշխարհի առաջատար դուրուրակահաներից մեկի Երիւբ Մանուկյանի միջոցով: Նույնիսկ հայ ունկնդրի համար անսովոր էին Հեմրիկ Ավոյանի դիտիկ նվագները, որոնք հին, ծանր մեղեդիների ճորագրված տարբերակն էին:

Մեծիբական գրույթը սկսված հենց բալուն: Փոխիկ ստեղծագործողներն առիթը բաց չթողեցին եւ ունի վրա ընթերցեցին իրենց գրած տղերքը: Ու արդեն դարձ էր այդույթունն այս դրոջ կրկնվելու եւ «Պակաս անկեղծ չէր հանդիպումը դահլիճում: Ա. Հովակիմյանը հավերժ ներկայացրեց իր անցած գրական ուղին, ընթերցեց առաջին բանաստեղծությունը նվիրված առաջին սիրուն, «Նոր վեճ ան ու կասակի մեջ» եւ այլ գործեր: Յ. Կիրակոսյանի ստեղծագործություններից մեջ առանձնացավ «Ուղեւորներ» բանաստեղծությունը, Կանի որ հեղինակը նախորդ հայտարարեց յուրեւեւ ոչ ոք չէր ընթերցում: Ու երբ վերջացրեց, ամեն ինչ դարձ էր ու հասկանալի... Ա. Ավագյանն արտասանեց երկու բանաստեղծություն, որոնցից յուրահայտը կարելի էր նաեւ վրձնել: Երեւանեւրը մեծ ոգեւորությամբ ընդունեցին հեղինակային տղերքը: Այնուհետեւ ՄՀՅ նախագահ Ա. Ավագյանն անդրադարձավ բոլորիս ցանկոս խնդրին՝ արտագաղթի մեր ազգային ինտուրքայինը:

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

Մաթեմատիկական ուղեւորներ կարդացողներ չեղան (իստ մասյանները տրվեցին հորեյարին), այլ ասվեցին ազատ-անկաւակնող, սրամիտ կասակներով ու քանկ վերհուրեւով համեմկած խոսքեր: Ամենից կասակները եղավ բանաստեղծուհի Սիլվա Կառուիսիկյանը, որն իր խոսքը հենել էր Թումանյանի եւ Սուրբուկյանի ասույթների վրա: Նա իր ելույթն ավարտեց «Պետրոսից» անս-

ՖԻՂԵ-ի հերթական ցուցակները

Ամփոփելով արդյունքները

ՄՐՃԱՄՐՏԱՆ-99

Ավանդույթ է դարձել սարվա լավագույն մարզիկների, մարզիչների նվաճումները հանդիսավոր դայմաններում ներելը: Այս անգամ էլ 1999-ի ընթացում այժի ընկածների, մարզախառի ներկայացուցիչների հավաք սեղի ունեցավ մայրաքաղաքի «ԴՎԻՆ» հյուրանոցում: Իսկ սարվա ընթացում մեր մարզիկները մեղալների հարուստ «բեր» են հավաքել: Անեն, որ աշխարհի ու եվրոպայի առաջնություններից նրանք իրենց հեռու են 94 ոսկե, արծաթե և բրոնզե մեդալներ:

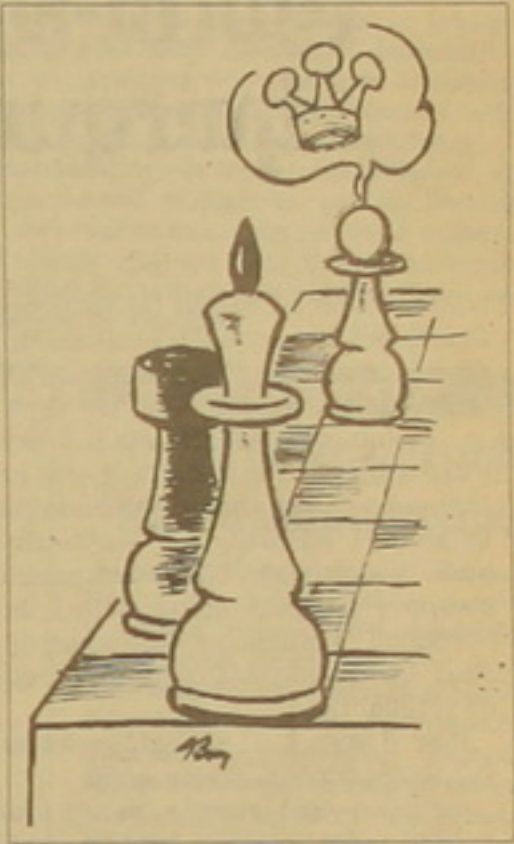
Պարզեներ, դրամական թարգմանակներ հանձնվեցին վեց ասանյակ մարզիկների, մարզիչների, մարզական քննադատի գործիչների: Եսեն, որ նրանց թվում էին նաև մարզական լրագրողներ: Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ղեկավարությամբ 29-ի հրամանագրով հայկական մարզաընկերության քննադատները անհատապես ավանդի համար Մովսես Խոսրովի մեդալով թարգմանակվեցին յոթ հոգի: Նրանք են ընթացման գծով միջազգային կարգի մրցավար, ՖԻԼԱ-ի մրցավարական բյուրոյի անդամ Սեֆյան Ղազարյանը, ՕԳՌՈՒ-ի սեօրեն, բնօրհան մարզի գծով միջազգային կարգի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը, հունահռոմեական ընթացման օլիմպիական չեմպիոն, հանրապետության հավաքականի գլխավոր մարզիչ Լեւոն Ջուլֆալյանը, ծանրամարտի եվրոպայի չեմպիոն Ասոս Դանիելյանը, աշխարհի և եվրոպայի առաջնությունների մրցանակակիր հաշտառու Քյախանակյանը, ժամանակակից փոխչեմպիոն Վլադիմիր Հակոբյանը, եվրոպայի չեմպիոն (թիմի կազմում) Սմբատ Լուսինյանը: Այս և մյուս մրցանակները հանձնեց

Ռոբերտ Քոչարյանը թարգմանակ է հանրապետության լավագույն մարզիկ Վլադիմիր Հակոբյանին

Ռոբերտ Քոչարյանը: Դիմելով հավաքվածներին հանրապետության նախագահը հույս հայտնեց, որ մարզիկներն իրենց նվաճած բարձր դիրքերը չեն զիջի նաև այս օլիմպիական տարում: Այո, սարվա խոսրոհույն մարզական իրադարձությունն Ավստրալիայի Սիդնեյ քաղաքում կայանալի 27-րդ ամառային օլիմպիական խաղերն են: Եվ 1999-ի ընթացում անցկացված ռազմա-մրցումներ դիմելով էին 2000-ի ծեսանկյունով: Սիդնեյի ուղեգրեր խաղարկվեցին անցած սարվա ռազմա-մրցումներում, ընթացում մրցումներում: Դրանցում Հայաստանի 18 մարզիկներ հասան հաջողության: Օլիմպիական խաղերում հանդես գալու իրավունք են նվաճել թե-

թեապես Արմեն Մարտիրոսյանը, բնօրհան մարտիկ Արամ Ռամազյանը, ընթացում Արա Գեուրգյանը, Մարտին Բերբերյանը (ազատ ոճ), Լեւոն Գեղամյանը, Հայկազ Գալստյանը (հունահռոմեական ոճ), ծյուրդիտ Վարդան Ոսկանյանը, ջրացակորդ Հովհաննես Ավթանդիլյանը, թենիսիստ Սարգիս Սարգսյանը, վեց ծանրորդ, երկու լողորդ, մեկ թիավար (բայրալիա և կանոն): Այս սարվա ընթացում ես կանցկացվեց ընթացում մրցումներ և, անտես, Հայաստանի ներկայացուցիչները կավելացնեն օլիմպիական ուղեգրերի թիվը: Հուսամ, որ Սիդնեյում մեր մարզիկները հաջող հանդես կգան ու ամասն չեն մնա խաղարկվող մեդալներից:

Հախմասի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻՂԵ) հրադարձել է աշխարհի ուժեղագույն ժամանակակից անհասկան գործակիցները, որոնք ուժի մեջ են 2000 թ. հունվարի 1-ից: Ուժեղագույնների ցուցակը բարձրանում է վստահորեն գլխավորել աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովը (Ռուսաստան): Վերջին 6 ամիսների ընթացում նրա վարկանիշն անփոփոխ է մնացել՝ 2851: Առաջին ասանյակում սեղ են գրավում Վիվանաթան Անանդը (Հնդկաստան, վարկանիշը՝ 2769), Վլադիմիր Կրամնիկը (Ռուսաստան, 2752), Ալեքսեյ Շիրովը (Խաղաղիս, 2751), Ալեքսանդր Մորդուխիլը (Ռուսաստան, 2736), Պեթեր Լեկոն (Հունգարիա, 2725), Մայիլ Ադամսը (Անգլիա, 2715), Վասիլի Իվանչուկը (Ուկրաինա, 2709), Եվգենի Բարեյը (Ռուսաստան, 2709), Վեսելին Թոփալովը (Ռուսլարիա, 2702):

Աշխարհի 100 ուժեղագույն ժամանակակիցների թվում սեղ են գրավում Հայաստանի հինգ ներկայացուցիչներ: Ամենաբարձր ցուցանիշը աշխարհի լավագույն ասանյակում արժաթե մեդալակիր Վլադիմիր Հակոբյանին է. նա 26-րդն է 2660 անհասկան վարկանիշով: Ուժեղագույն Վահանյանը 58-րդն է (2618), Ասոս Անասայանը՝ 74-րդը (2606), Սմբատ Լուսինյանը՝ 77-րդը (2605), Արսես Մինասյանը՝ 89-րդը (2598): Ուրախալի է ներել, որ վերջին կես սարվա ընթացում Հակոբյանը և Անասայանը զգալիորեն բարելավել են իրենց ցուցանիշները՝ բավականին բարձրանալով լավագույնների ցուցակում: Դա հասկալու է վերաբերում է Անասայանին, որն իր նախորդ վարկանիշին 61 կետ է ավելացրել: Վահանյանի և Մինասյանի ցուցանիշները համարյա անփոփոխ են մնացել, իսկ Լուսինյանի վարկանիշը նվազել է: Եսեն, որ ուժեղագույնների ցուցակում սեղ է գրավել ես մեկ հայ ժամանակակից՝ Չեխիան ներկայացնող Սերգեյ Մովսիսյանը: Երիտասարդ գրոսմայստրը բարձր՝ 21-րդ սեղում է 2668 վարկանիշով:

Ակումբային թիմերի առաջնությունում

Բրազիլիայում ընթացում է ֆուտբոլի ակումբային թիմերի աշխարհի առաջնությունը: Չեմպիոնի կոչումը վիճարկում են սարբեր աշխարհամասերի 8 թիմեր: «Ա» խմբում հանդես են գալիս «Ռեալ» (Իսպանիա), «Կորինտիանս» (Բրազիլիա), «Ռաջա-Կասարլանկա» (Մարոկկո), «Ալ Նասր» (Սաուդյան Արաբիա) թիմերը, իսկ «Բ» խմբում՝ «Մանչեսթր յունայթեդ» (Անգլիա), «Վասկու դա Գամա» (Բրազիլիա), «Նեկախա» (Սեֆիլիա) և «Մաուր Սելթուոն» (Ավստրալիա) թիմերը:

Պաի «Վասկու դա Գամա»-«Մանչեսթր յունայթեդ» խաղից

Առայժմ խմբերը երկուական խաղ են անցկացրել: Սիա դրանց արդյունքները՝ «Ա» խումբ. Ման Պաուլու, «Մորուսի» մարզադաշտ. «Ռեալ»-«Ալ Նասր» 3-1, «Կորինտիանս»-«Ռաջա-Կասարլանկա» 2-0, «Կորինտիանս»-«Ռեալ» 3-1, «Ալ Նասր»-«Ռաջա-Կասարլանկա» 4-3, «Բ»

խումբ. Ռիո դե ժանեյրո, «Մարականա» մարզադաշտ. «Մանչեսթր յունայթեդ»-«Նեկախա» 1-1, «Վասկու դա Գամա»-«Մաուր Սելթուոն» 3-1, «Նեկախա»-«Մաուր Սելթուոն» 3-1, «Վասկու դա Գամա»-«Մանչեսթր յունայթեդ» 3-1: Խմբերում հանդիպումները կավարսվեն այսօր: Այստեղ առաջին սեղեր գրաված թիմերը կփոխարեն աշխարհի չեմպիոնի կոչումը և արծաթե մեդալները, իսկ երկրորդ սեղեր գրավողները կդալարեն բրոնզե մեդալների համար: Առայժմ բավականին հաջող են հանդես գալիս ասանյակները քաղալական երկու ակումբները: Իսկ ամենամեծ անակնկալը եվրոպայի ուժեղագույն ակումբային թիմի Մանչեսթր յունայթեդի անհաջող ելույթն է:

Աշխարհի ուժեղագույն ժամանակակիցների ցուցակը մեծ առավելությամբ գլխավորում է Հուդիթ Պուլգարը (Հունգարիա, 2657): Տասանյակում սեղ են գրավում նաև Մայա Չիբուրդանիժեն (Վրաստան, 2545), Սե Չժուրը (Չինաստան, 2541), ժու Չենը (Չինաստան, 2530), Ալիսա Գալյանովան (Ռուսաստան, 2515), Սոֆիա Պուլգարը (Հունգարիա, 2500), Անտոնետա Սեֆանովան (Ռուսլարիա, 2495), Վանգ Լին (Չինաստան, 2494), Պիա Կրամնիկը (Շվեյցարիա, 2493), Նանա Իոսելիանին (Վրաստան, 2484): Մինչև 20 սարեկան ուժեղագույն ժամանակակիցների ցուցակում սեղ են գրավում Հայաստանի երկու ներկայացուցիչներ: Լեւոն Արմյանը 6-րդն է (2587): Վերջին ամիսների ընթացում լավագույնը հաջող ելույթների շնորհիվ նա իր վարկանիշը բարձրացրել է 69 կետով: Կարեն Ասրյանը զբաղեցնում է 9-րդ հորիզոնականը (2571): Նրա գործակիցը համարյա անփոփոխ է մնացել: Եսեն, որ ժամանակների ցուցակի առաջին հնգյակն այսօրին է՝ Պեթեր Լեկո (Հունգարիա, 2725), Ռուսլան Պոնոմարյով (Ռուսաստան, 2627), Ռուսամ Կասիբանով (Ուզբեկստան, 2613), Վլադիմիր Մալախով (Ռուսաստան, 2593): Վերջում՝ աշխարհի ուժեղագույն աղջիկների հնգյակը՝ Անտոնետա Սեֆանովա (Ռուսլարիա, 2495), Նասայա ժուկովա (Ուկրաինա, 2470), Հոնգա Թոնգա Թանգ (Վիետնամ, 2448), Ալեքսանդրա Կոստենյուկ (Ռուսաստան, 2409), Իրինա Կրաւ (ԱՄՆ, 2399):

ՔԱՐՏԸ ՎԱՐՈՒՄ Ե ՈՒՅՄԻԿ ԱԿԱԳՅԱՆԸ

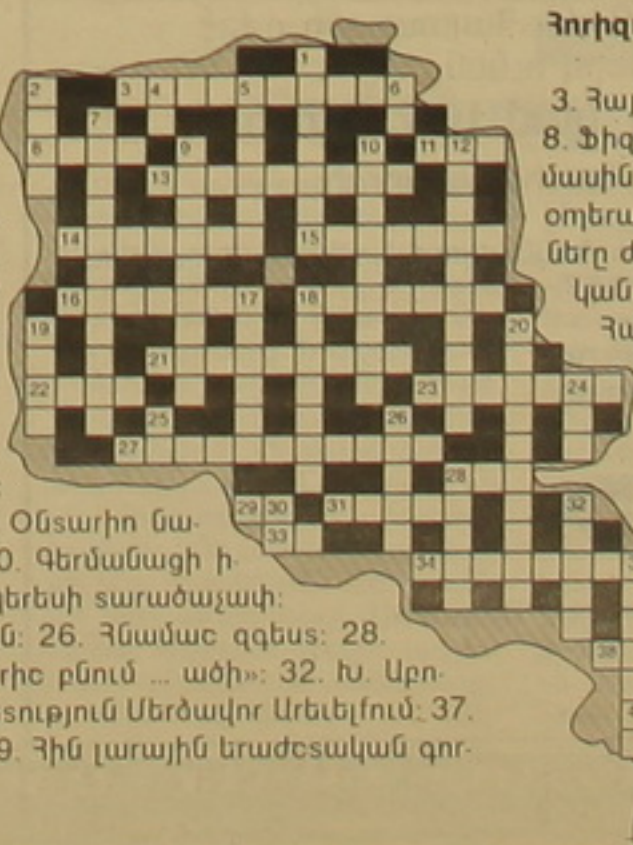
Նախորդ համարում տղազրված մրցանակային խաչքառի դասախանները

- Ուղղահայաց
1. Վարազդաս: 2. Մանյա: 3. Ադարյան: 4. Չմեռ դալ: 5. Դրացի: 6. Յորդուրակ: 10. «Կասարլանկա»: 11. «Չյունանուշիկ»: 15. Կոլչակ: 16. Կաղանդ: 20. «Ողիսական»: 22. Ինդուկցիա: 23. Ամոնիակ: 24. Ֆոլկներ: 28. Եղեւնի: 29. Գամփո:

- Հորիզոնական
7. Նավասարդ: 8. Սերկուրով: 9. Եյարդուուուգ: 12. Իդեալ: 13. Վարձակ: 14. Կյուրի: 17. Արաբոն: 18. Լառնակա: 19. Տոնածոտ: 21. Ինտուլին: 25 Սիւկա: 26. Ամանո: 27. Հիդրի: 30. Աղանթեկյան: 31. Տասմանի: 32. Երփնագիր:

Ուղղահայաց

1. Պետություն եվրոպայում: 2. Օրիոն համաստեղության հայկական անվանումը: 4. Ինֆնաթիո մակնիշ: 5. Մանկական կեր, որը դասրասվում է Հայաստանում: 6. Նարոսի դասնվածը «Ես ես ...»: 7. Վ դարի հայ դասնիչ: 9. Լավագույն խաղացողներից կազմված թիմի անվանումը: 10. Հայ լեզվաբան: 12. Վենեսիկում տղազրված հայ առաջին տղազիր գիրը: 17. Հայոց արհա: 18. Հայաստան Կանադայում, Օնտարիո նահանգում: 19. Քաղաք Արցախում: 20. Գերմանացի իդեալիստ, փիլիսոփա: 24. Հողի մակերեսի սարածաչափ: 25. Հայկական հեռուստատեսություն: 26. Հնամառ զգես: 28. Միդ: 30. «Մեր սանը կուս ուշի, ուրիշ բնում ... ածի»: 32. Խ. Արվյանի հայտնի վեպի հերոսը: 35. Պետություն Մերձավոր Արեւելքում: 37. «Եռանկյունի» կինոնկարի հերոս: 39. Հին լարային երաժշտական գործի: 42. Մուգ կարմիր գույն:

Հորիզոնական

3. Հայ ռեժիսոր, որն աշխատել է հայկական հեռուստատեսությունում: 8. Ֆիզիկական, բարոյական, մտավոր և հոգեւոր կանարելագործման մասին հնագույն ուսմունք: 11. Ազգություն: 13. Պետերբուրգում գործող օդերայի և բալետի թատրոնի հին անվանումը: 14. Աստծո դասգամները ժողովրդին հասցնող իմաստուն: 15. Դաւան բառի խոսակցական ձեւը: 16. Ոգիների գոյության նկատմամբ հավաս ունեցող: 18. Հայաստանում գործող երգչախումբ: 21. Հայ բանաստեղծուհի: 22. Գյուղ Հայաստանում, Թումանյանից հյուսիս-արեւելք: 23. Հայ բանասեր, բնագրագետ, «Հայ միջնադարյան գրույցներ» աշխատության հեղինակը: 27. «Գրոց ու բրոց» ավանդույթների և գրույցների հեղինակը: 28. Մտախոհություն, մտածություն: 29. Հասարակածային համաստեղություն, որը բաղկացած է 2 մասից «գլխից» և «դուռից»: 31. Կարոնիլ խումբ թատրոնակող օրգանական միացությունների դաս: 33. Այծի ձագը: 34. Հայ դասնիչ: 36. Գագ: 38. Գյուղնվա կասակների հերոսուհին: 40. Քաղաք Հայաստանում: 41. Սոլիսակ գույնի կակուղ մետաղ, կլայեկ:

Կազմեց Ե. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

սեպտեմբեր

Բաբու-Ջեյհանը եւ Ղարաբաղի կարգավորումը Ալիեւի այցի օրակարգում

ԲԱԲՈՒ, 10.01.2000. ՍՄՍՔԻ ՆԱԽՈՐԴ ՕՐԸ ԹՈՒՐԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱԽ ՍՈՒՅԵՄԱՆ ԴԵՄՈՒՆԻԻ ԻՐԱՎԵՐՈՎ ԱՆԿԱՐԱ Է մեկնել Ադրբեջանի նախագահ Ֆեյզուլ Ալիեւը Բաբուի օդանավակայանում նա լրագրողներին հայտարարել է, որ իր ներկայիս այցը երկու հիմնական նպատակ է հետադարձում Բաբու-Ջեյհան նավթաարտի շահագործության առնչվող հարցերի կարգավորում եւ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորմանն առնչվող հարցերի լծարկում:

Ալիեւն ասել է, որ առայժմ լուծված չեն Բաբու-Ջեյհան նախագծին առնչվող որոշ հարցեր, ուստի նախագծում ներգրավված երկրները չեն կարող համաձայնագիրը հանձնել իրենց խորհրդարաններին վավերացնելու համար: Նա հասկանալ է ցվել, որ ծագած խնդիրներն առնչվում են Վրաստանի դիրքորոշմանը: Ալիեւը հույս է հայտնել, որ բանակցությունների ընթացքում այդ խնդիրները կլուծվեն:

Ադրբեջանական Ֆանաթիստական նավթի ոլորտի ղեկավարները փոխնախագահ Էլիամ Ալիեւին իր հերթին լրագրողներին հաղորդել է, որ բոլոր հարցերը համալրվելու նպատակով ստեղծվում է միջկառավարական հանձնաժողով, որում ներկայացված

կլիներ Թուրքիան, Ադրբեջանը եւ Վրաստանը: Նախատեսվում է այս արհի իրականացնել բոլոր ինժեներատեխնիկական աշխատանքները, կնատաղատարանների նախագծի տեխնիկական նախագծի հիմնավորումը, եւ 2001 թվականին կսկսվի շինարարությունը:

Պատասխանելով Վրաստանի հետ առկա խնդիրներին առնչվող հարցին Էլիամ Ալիեւը որոշակի դասձանդներ չի ցել, սակայն ասել է, որ Վրաստան իր վրա չի վերցնում սեփական սարածում խողովակաշարի անվճարագումներն առաջիկայի դարձվող նպատակները, թեւս ավելի վաղ ստորագրված փաստաթղթերի համաձայն, յուրաքանչյուր սարածումն կողմ դրեք է առաջիկայի խողովակի անվճարագումներն առնչվող համալիր միջոցառումներ: Էլիամ Ալիեւը նույնպես հույս է հայտնել, որ վրացական կողմի հետ բանակցությունները կառուցողական կլինեն, եւ այդ հարցը կկարգավորվի:

Միջոցառման ավելի վաղ վրացական կողմը հայտարարել էր, որ համաձայն չէ Վրաստանի կառավարության եւ Բաբու-Թբիլիսի-Ջեյհան խողովակաշարի նախագծի ներդրող ընկերությունների միջոց համաձայնագրի նախագծի երեք հիմնական սկզբունքներին:

Ի հետ: Անցյալ տարվա դեկտեմբերի 13-ին Վրաստանի միջազգային նավթային կորպորացիայի նախագահ Գիա Չանսուրիան լրագրողներին հայտարարել էր, որ վրացական կողմը մտադիր է վիճարկել փաստաթղթի այն դրույթը, որը Վրաստանին դարձնում է ֆինանսական դաստիարակություն կրել տարածային աղետների հետեւանում խողովակաշարի վնասվելու դեպքում: Բացի այդ, վրացական կողմի կարծիքով, նախագիծն իրացնող ընկերությունն ինքն իրեն է հասուցումներ վճարի այն մասնավոր անձանց, որոնց սարածումը կանցնի նավթաարտ: Գիա Չանսուրիան ընդդեմ էր, որ վրացական կողմը չի կարող համաձայնել նաեւ այն սկզբունքների հետ, որոնք հակասում են Արժույթի միջազգային հիմնադրամի եւ Համաեվրոպային բանկի առջեւ Վրաստանի կառավարության ստանձնած դարձվողություններին:

Անդրադառնալով հյուսիսային նավթաարտի հարցին Էլիամ Ալիեւը հայտարարել է, որ Ադրբեջանը դաստիարակում է Չեյնիան Երջանող նավթաարտի կառուցման մասին Ռուսաստանի առաջարկությունը, քանզի Ադրբեջանը զսահագրգոված է «հյուսիսային» ուղեգծի անխափան աշխատանքով:

Ալիեւը բուժզննման է ենթարկվել Անկարայի «Գյուլհանե» ռազմաբժշկական ակադեմիայում

ԲԱԲՈՒ, 10.01.2000. ՍՄՍՔԻ ԹՈՒՐԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱԳԱԽ ՍՈՒՅԵՄԱՆ ԴԵՄՈՒՆԻԻ ԻՐԱՎԵՐՈՎ ԱՆԿԱՐԱ Է մեկնել Ադրբեջանի նախագահ Ֆեյզուլ Ալիեւը բուժզննման է ենթարկվել Անկարայի «Գյուլհանե» ռազմաբժշկական ակադեմիայում: Ադրբեջանի նախագահը նախօրեին Անկարա էր ժամանել Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի հրավերով:

Մեկ օրի առաջ Ալիեւն այդ ակադեմիայում շուրջ մեկ ամիս էր անցկացրել, ըստ դաստիարակ վարկածի, գրիտի հետեւանները բուժելու նպատակով: Ոչ դաստիարակ սպայերի համաձայն, Ալիեւը արժեք բուժման կուրս էր անցել, ինչը հաստատվեց նույն տարվա զարնանը, երբ նա արժեք վիճակագրության ենթարկվեց ԱՄՆ Բլիվլեյնդ ֆադաում:

Այսօր Ֆեյզուլ Ալիեւը կհանդիպի Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի հետ եւ երեկոյան կվերադառնա Բաբու: Անկարա մեկնելուց առաջ Ալիեւը ոչինչ չէր ասել բուժզննում անցնելու մտադրության մասին: Որոշեա իր ուղեւորության հիմնական նպատակն անցել էր Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցի շուրջ Թուրքիայի ղեկավարության հետ ֆադալական խորհրդակցություններ վարելու անհրաժեշտությունը, ինչպես նաեւ Բաբու-Ջեյհան նավթաարտի շինարարությանն առնչվող հարցերի լծարկումը:

100 չեչեւ վիրավորներ են բուժվում Բաբուում

ԲԱԲՈՒ, 10 ՅՈՒՆԻՄԱՐ, ԱՍՏԵՆՊԵՏ: Չեչեւիայի շուրջ 100 բնակիչներ ներկայումս բուժվում են Բաբուի բժշկական հիմնարկներում, Փրայմ Նյուսի թղթակցին հայտնել է Ադրբեջանում Չեչեւիայի ներկայացուցչության ղեկավարներից մեկը Ռուսլան Ռիբոտազակովը: Նրա ասելով, շատ զարթուածներ զննվում են այրվածքային կենսոններում, վիրաբուժական բաժանումներում խեղումներով եւ բեկորային վերքերով:

Արդուազակովի ղեկավարմամբ, նրանք Բաբու են ժամանել Վրաստանից, բացի բժիկներից ոչ մեկի հետ չեն շփվում, հասկալալա մամուլի ներկայացուցիչների հետ:

Ադրբեջանի արզուծնախարարության վերաբերմունքն այս փաստի նկատմամբ միանշանակ է, ռուսաստանի ֆադալացիների բուժման հարցը դեք է կարգավորվի Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի բժշկական գերասեւությունների կողմից:

Ադրբեջանի գաղթի ծառայությունները չեչեւներին որոշեա զարթական չեն գրանցում:

ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ

1999 թ. դեկտեմբերի 27-ից մինչեւ 2000 թ. հունվարի 27-ը միայն կոմիտասի մասնաճյուղում Չեչ կրնձեռվի հազարամյակի աննախադեղ առաջարկներից օգսվելու հնարավորություն:

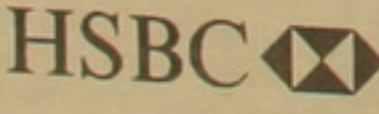
- ԱՄՆ ԴՈԼԱՐԱՅԻՆ ԵՎ ՀՀ ԴՐԱՄԱՅԻՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՀԱՇՎԻ ԱՆՎՃԱՐ ԲԱՅՈՒՄ
- Խնայողական գրույկը Չեչ կսրամադրվի անվճար: Հաշիվ բացելու համար հարկավոր կլինի ներկայացնել միայն անձնագիրը եւ նախնական ավանդը:
- ԵՂՋ-ԵՍ-ԲԻ-ՍԻ ԱԳՍ ԲԱՐՏ
- Ավսոմաս գանձման մեքեմաների ֆարցը դասվիրվում է անվճար: Պատվիրեք նոր, գեղչ գնով ԱԳՍ ֆարս:
- ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՊԱՀԱՏԵՂԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Առաջին 50 հաձախողները կվճարեն նախնական վարձի 50%-ը: Խնայեք ձեր փողն այժմ օգսվելով այս բացառիկ ծառայությունից:

Այն հաձախողները, ովքեր ԵՂՋ-ԵՍ-ԲԻ-ՍԻ Բանկ Հայաստանի որել մասնաճյուղում արդեն հաշիվ ունեն, կստանան ԵՂՋ-ԵՍ-ԲԻ-ՍԻ գլխարկ կամ այլ նվերներ, եթե Բանկ ներկայացնեն մեկ այլ նոր հաձախողի:

Լրացուցիչ ինֆորմացիայի համար խնդրում ենք դիմել մեր մասնաճյուղ կոմիտաս 3 հասցեով, կամ գանգահարել 22-87-57:

Աշխատանքային ժամերը:
Երկ - Ուրբ. 9:30 - 15:00
Շաբաթ 10:00 - 13:00

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԵՐ ԱՇԽԱՐՀԸ

Թողարկված է ԵՂՋ-ԵՍ-ԲԻ-ՍԻ Բանկ Հայաստան ՓԲԸ ի կողմից

ԼՈՒԾԱՐԿՈՒՄ Է

«Վիկտորյա Յաղմուրյան» անհասական ձեռնարկությունը գրանցված 21.07.1998 թ.: Վկայական թիվ 01U048433, գրանցման համար 26402362:

ՇԵՐՈՒՄ ՍԱՍՏՐԱԳՐԵՐ

11 հունվար	
9:00 Հայրուր	(ավարտին Սուրհանդակ)
9:20 Հեռուստասերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»	
10:20 Մամուլի կրթակ	
10:30 Հեռուստասերիալ «Ունեյնի Սանիֆեստը»	7:00 Բարի առավոտ
11:00 ԳԻՖ «Միայնակ վագրը»	10:00 Խորհուրդներ
13:00 Հայրուր	10:15 Սերիալ «Քնուկ թույն»
13:20 Ռուբիկոն	16:00 Խորհուրդներ
17:00 Հայրուր	16:20 Սուլսերիալ «Գազանների մեծամարտը»
17:20 Սուլսֆիլմեր «Երկնազույն նեքը», «Առազակազ Սուրը»	16:45 Ամեն ինչ հնարավոր է
18:00 Սերիալ «Սուրճ կնոջ բուրմունքով»	17:00 Պատանի գլադիատորները «Լեռան արհեստ» ծրագրում
19:00 1 լուր	17:25 Սինչեւ 16 եւ բարձր
19:10 Հեռուստալուսն	19:00 Խորհուրդներ
20:00 Տոնավաճառ. սենսալական տեղեկատու	19:25 Սոլորակ-ԿԵԽ
20:25 Արտակարգ այլի	19:55 Փնտրում եմ եւզ
20:35 Տուն-տունիկ	20:45 ԳԻՖ «Հայաստանում սոլամություն» (2-րդ սերիալ)
21:00 Հայրուր	21:45 Բարի գիշեր, երեխաներ
21:40 Պրեմիերա	22:00 Ժամանակ
21:55 ԳԻՖ «Կազանուկայի թիկնոցը»	23:00 ԳԻՖ «Տրեմբիտա»
23:40 Հայրուր	00:40 Վկադիմիր Սոլյանովի «Չիտում եմ... Արամ եմ...» հեղինակային ծրագիրը
00:00 Կեսգիշերային ճեղքաբաց	01:15 Խորհուրդներ
01:00 Ռուբիկոն»	01:30 ԳԻՖ «Էդդի Սաունի փախուստը»
ՊՐՈՄԵՔՆԵՎԱ	ՔՔՔ
9:05 Վաղ առավոտյան	7:30-10:20 Բարի լույս, Ռուսաստան
10:00 Սուլսֆիլմեր	8:00, 9:00, 10:00 Լուրեր
10:15 Երգիծական ծրագիր «Անուկ լինի»	9:15 Հերթադասի բաժանումներ
10:35 ԳԻՖ «Սայր» հասուկ զոլաքը»	10:20 Հոմոնոլոգիա եւ առողջություն
12:00, 18:00, 20:30, 100 Լուրեր	10:30 Հեռուստահանդես «Արեւա սոլոր»
18:15 Սուլսֆիլմեր	11:00 Հոմոնոլոգիա եւ առողջություն
18:30 Արագախաղի անցած շաբաթ	11:10 Սերիալ «Գնչուհին»
19:00 ԳԻՖ «Միմինո»	12:05 Սեր գաղտնիի ամառը»
21:00 ԳԻՖ «Սոլորչյա Խոսան»	13:00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
22:35 Ծանոթ-անծանոթը	13:50 Հոմոնոլոգիա եւ առողջություն
22:55 Ուշ երեկոյան	14:00, 18:00, 20:00, 22:00, 02:00 Լուրեր
23:25 ԳԻՖ «Կեթի օրենը»	14:20 Հեռուստահանդես «Կանանց ֆադալ»
	15:05 Սերիալ «Անտոնեւա»
	16:05 Սերիալ «Վայրի հեքեալը»
	17:00 Խանութ բազմոցի վրա
	17:30 Սուլսծրագիր
	18:20 Աշտարակ
	19:00 Սերիալ «Լուս Անջելեսի սաղթը-2»
	20:35 Սերիալ «Հեղեւն անաղայ»
	22:45 Կինոյի ժամ Զեյնի Չանը «Աստու աղագենը» (ԱՄՆ-Հոմոնոլոգ)
	00:30 Հերթադասի բաժանումներ
	00:50 «4-2»-ը ներկայացնում է
	02:20 Խանութ բազմոցի վրա